

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Fakulta sociálních věd
Institut politologických studií

Vliv registrace na volební účast v USA

Diplomová práce
Bc. Dominika Tlapáková

Praha 2018

Autor práce: **Bc. Dominika Tlapáková**

Vedoucí práce: **PhDr. Věra Kotábová**

Rok obhajoby: **2018**

Abstrakt

Právo volit patří k základním právům občanů v demokratických zemích. Ve Spojených státech amerických však této akci předchází povinnost registrovat se. Volební registrace jsou dodnes viděny jako omezující prvek volebního práva. Cílem této práce je zjistit, čím byly registrace v minulosti ovlivněny a co ovlivnilo počet registrovaných a volební účast v prezidentských volbách v roce 2016. První část práce se zabývá federálními reformami volebních registrací a pohledem na současný stav. Druhou část tvoří výzkum, ve kterém je ke zjištění vztahů využito Pearsonova korelačního koeficientu. Práce dochází k závěru, že poměr registrovaných vůči věkově způsobilým voličům se postupem času nezvýšil, ačkoli demografická křivka stále roste. V případě faktorů, které mohly ovlivnit počty registrovaných, přímý vztah prokázán nebyl. Naopak přímý korelační vztah se prokázal v případě vztahu stejných faktorů s volební účastí v roce prezidentských voleb.

Abstract

The right to vote is one of the fundamental rights of citizens in democratic countries. In the United States, however, this action is preceded by the obligation to register. Election registrations are still seen as a limiting element of electoral law. The aim of this work is to find out how the registration was influenced in the past and what influenced the number of registered citizens and voter participation in the presidential elections in 2016. The first part deals with federal electoral registration reforms and looks at the current situation. The second part consists of a research in which the relationship determination is utilized by the Pearson correlation coefficient. The work concludes that the ratio of registered age to eligible voters has not increased, although the demographic curve continues to rise. In the case of factors that may affect the number of registered, the direct relationship has not been established. On the contrary, a direct correlation has been shown in the case of the same factors with the turnout in the presidential election.

Klíčová slova

USA, volby, volební registrace, volební účast, volební reformy, registrace v den voleb, volební překážky

Keywords

USA, elections, voter registration, voter turnout, voter reforms, same day registration, election day voter registration, voter barriers

Rozsah práce: 112 573 znaků

Čestné prohlášení:

1. Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a na základě literatury a pramenů uvedených v Seznamu použité literatury.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne

.....
Bc. Dominika Tlapáková

Poděkování

Chtěla bych poděkovat své vedoucí práce PhDr. Věře Kotábové za trpělivost, správné rady a také za vždy přítomnou dobrou náladu a optimismus při vedení mé diplomové práce.

Teze diplomové práce

Zásady pro vypracování

Otázka vlivu povinných registrací na volební účast ve Spojených státech amerických je neustále aktuální. Registrace měly původně za cíl odstranit korupci a podvody při hlasování. Postupem času ale státy začaly prostřednictvím různých bariér (testy gramotnosti, registrační daň, tzv. bílé primárky atd.) zamezovat některým skupinám obyvatelstva registrovat se a následně volit, což mělo za následek výrazný pokles voličské participace. Jelikož státy byly s touto situací spokojeny a neměly v úmyslu daný stav měnit, začala zasahovat federální vláda. Ať už se jednalo o přijetí Voting Rights Act v roce 1965, National Voter Rights Act v roce 1993 nebo Help America Vote v roce 2002. První ze zákonů přikazoval zrušit bariéry pro menšiny, druhý zmíněný se již snažil zjednodušit proces registrace pro všechny obyvatele USA tak, aby se zvýšil počet registrovaných voličů. Předpokládaným cílem práce je poukázat na vliv registrací prostřednictvím výzkumu navazujícího na dvě základní výzkumné otázky. Zvyšuje možnost registrace v den voleb volební účast? Druhou výzkumnou otázkou potom bude, zda přísnější požadavky k registraci naopak volební účast snižují. Práce bude rozdělena na část teoretickou a část praktickou. V první části využiji deskriptivní metodu ve vysvětlení pojmu registrace a v poukázání na jednotlivé reformy a na podmínky, které jim předcházely. Tato část je důležitá pro pochopení celého problému a pro navazující praktickou část.

Součástí praktické části budou dva výzkumy, které budou navazovat na výše zmíněné výzkumné otázky. V prvním výzkumu porovnáám volební účast ve státech umožňujících registrace v den voleb před zavedením a po zavedení. Pokud bude po zavedení volební účast vyšší, potvrdí se domněnka. V druhém výzkumu státy rozdělím do skupin podle požadavků na registraci a porovnáám jednotlivé volební účasti na několika po sobě jdoucích volbách jak prezidentských, tak i do Kongresu, guvernérských voleb a voleb do státních

legislativ. V neposlední řadě zapojím případovou studii Severní Dakoty, která jako jediný stát zrušila povinné registrace.

Seznam odborné literatury

www.eac.gov/registration-data

Help America Vote Act of 2002. (pdf, online). Dostupné z: <http://www.elections.ny.gov>.

National Voter Registration Act. (pdf, online). Dostupné z: <http://www.fvap.gov>.

Voting Rights Act of 1965. (pdf, online). Dostupné z: <http://www.library.clerk.house.gov>.

Abramowitz, Alan. 2004. Voice of the People: Elections and Voting in the United States. New York: The McGraw-Hill.

Ansolabehere, Stephen, David M., Konisky. 2004. The Introduction of Voter Registration and Its effect on Turnout. (pdf, online). Dostupné z: <http://www.dspace.mit.edu>.

Brian, Craig Leonard, Bernard, Grofman. 2001 „Election Day Registration's Effect on U.S. Voter Turnout.“ Social Science Quarterly 82 (1). (pdf, online). Dostupné z: <http://www.socsci.uci.edu>.

Kennedy, Liz, Lew, Daly, Brenda, Wright. 2016. Automatic Voter Registration. Finding America's Missing Voters. (pdf, online). Dostupné z: <http://www.demos.org>.

Street, Alex, Thomas A. Murry, John, Blitzer, Rajan S., Patel. 2015. „Estimating Voter Registration Deadline Effects with Web Search Data.“ Political Analysis. (pdf, online). Dostupné z:<<http://www.pan.oxfordjournals.org>>.

Tokaji, Daniel P. 2008. „Voter Registration and Election Reform.“ William & Mary Bill of Rights. Journal 17 (2). (pdf, online). Dostupné z: <<http://www.scholarship.law.wm.edu>>.

Předběžná náplň práce

Uvod

1 Volební systém USA

1.1 Volební systém ve vztahu k volební účasti

2 Registrace jako politologický pojem

2.1 Zavedení a důvody vzniku

2.1.1 Federální snahy

2.1.1.1 Voting Rights Act, podmínky přijetí a jeho dopady

2.1.1.2 National Voter Registration Act, podmínky přijetí a jeho dopady

2.1.1.3 Help America Vote, podmínky přijetí a jeho dopady

2.1.2 Státní snahy

3 Současný stav a výzkum

3.1 Registrace v den voleb

3.2 Rozdíly v požadavcích na registraci

4 Případová studie Severní Dakota

Závěr

OBSAH

Úvod.....	1
1. Teoretický pohled na faktory ovlivňující volební účast	5
1.1 Teorie volebního chování	5
1.2 Možné pohledy na volební účast	6
1.3 Volební registrace a jejich podoby	7
2 Historie volebních registrací a hlavní federální volební reformy	9
2.1 Zákon o volebních právech z roku 1965	12
2.1.1 Před přijetím zákona	12
2.1.2. Podoba zákona	13
2.1.3. Situace po přijetí zákona	14
2.2. Národní zákon o volebních registracích.....	18
2.2.1. Před přijetím zákona	18
2.2.2. Podoba zákona	19
2.2.3. Situace po přijetí zákona	20
2.3 Zákon na pomoc americkým volbám	21
2.3.1 Před přijetím zákona	22
2.3.2 Podoba zákona	22
2.3.3 Situace po přijetí zákona	24
2.1 Zrušení volebních registrací v Severní Dakotě	25
3 Současná situace	27
3.1 Podvodné volební registrace v roce 2016.....	27
3.2 Úpravy volební registrace po HAVA	29
3.2.1 Zmírňující reformy	30
3.2.1.1 Registrace v den voleb	31
3.2.2 Zpřísnující reformy	32
3.2.2.1 Identifikační průkazy s fotem	33
4 Vztah mezi registracemi a volební účastí	35
4.1 Vliv federálních reforem na počty registrovaných	35
4.2 Vliv jednotlivých faktorů na registraci v současnosti	39
4.2.1 Použitá metodologie	40

4.2.1.1 Bodování a přehled zdrojů jednotlivých kritérií výzkumu	41
4.2.2 Výzkum	44
4.3 Vliv jednotlivých faktorů na volební účast	45
4.3.1 Vliv požadavku trvalého bydliště	46
4.3.2 Vliv deadlinu registrací	48
4.3.3 Vliv registrace v den voleb	52
4.4 Shrnutí výzkumu	54
5 Případová studie – stát Wisconsin	56
Závěr	62
Summary	65
Seznam zkratk a překladu	66
Seznam použité literatury	71

Úvod

Občané Spojených států amerických si každé čtvrté úterý v září připomínají Národní den volební registrace (National Voter Registration Day). V tento den šíří dobrovolníci a aktivisté z různých organizací či politických stran po celé zemi informace o povinnosti registrací a vysvětlují jejich zákonné podmínky. Ačkoli země prošla několika volebními reformami, stále se hovoří o neférovosti voleb a často i o diskriminaci menšin. Vítěz posledních prezidentských voleb Donald Trump dokonce v souvislosti s registracemi zmínil podvodné volební registrace, které však dosud nebylo možné plně dokázat.

Právo volit patří k základním právům občanů v každé demokratické zemi a Spojené státy netvoří výjimku. Dodnes se ovšem vedou diskuze, zda tohoto práva mohou využívat všichni stejně. Část veřejnosti i mnozí politologové se domnívají, že nutnost registrace před samotným hlasováním, která byla poprvé zavedena v roce 1801 v Massachussetts, se stala výraznou překážkou. A právě volebními registracemi a jejich dopadem se zabývá tato práce.

Autorka se snaží zodpovědět otázku, jakým způsobem ovlivnily tři federální volební reformy počet registrovaných v celých USA a co ovlivnilo počet registrovaných, respektive volební účast v prezidentských volbách 2016. Tyto volby byly vybrány nejen kvůli aktuálnosti, ale rovněž proto, že registrace se staly značně diskutovaným tématem povolebního období. Hlavní hypotézou je tvrzení, že volební reformy zvýšily počty registrovaných. Dílčí hypotézu tvoří prohlášení, že zjednodušující reformy (jakými jsou například možnost registrace v den voleb, automatická registrace aj.) napomohly ke zvýšení počtu registrovaných v roce 2016 a v konečném důsledku zvýšily v tomtéž roce volební účast. Výzkumné otázky a cíl práce se mírně liší od zadaných tezí. Po prezidentských volbách v listopadu 2016 se stala volební registrace hojně řešeným problémem, proto se práce primárně zabývá těmito volbami.

Práce se skládá z pěti kapitol. První přibližuje teorii volebního chování,

kteřá je pro studium volebních registrací důležitá, a přináší různé pohledy na volební účast. Konkrétně jsou vybrány faktory z prací Michaela M. Ganta z roku 1991 a Richarda G. Niemiho a Herberta F. Weisberga z roku 1984.

Druhá kapitola nastiňuje historický vývoj volebních registrací na úrovni celých Spojených států. Prvním státem, který zavedl volební registrace, bylo již zmíněné Massachusetts. Toto opatření mělo zamezit volebním podvodům v podobě vícenásobného hlasování či hlasování za mrtvé. Od druhé poloviny 19. století se však registrace staly prostředkem, jak zabránit imigrantům a menšinám ve volbě. Za pozornost stojí změna přístupu Republikánské strany. Zatímco původně republikáni prosazovali řešení problému s registracemi na federální úrovni, v dnešní době naopak prosazují omezující opatření v republikány ovládaných státech.

Druhá kapitola zahrnuje i čtyři podkapitoly. V prvních třech podkapitolách jsou analyzovány tři federální zákony, které se dotýkají registrací. Tyto tři podkapitoly mají totožnou strukturu: nejdříve mapují situaci před přijetím zákona, poté popisují podobu zákona a poslední částí rozebírají jeho dopady. Následuje podkapitola popisující zvláštní případ Severní Dakoty, jediného státu, který na počátku roku 1951 zrušil na svém území volební registrace.

Prvním federálním zákonem, který se zabýval registracemi, byl Zákon o volebních právech (Voting Rights Act) v roce 1964. Zákon měl pozitivní vliv na registrace menšin, ale k dalšímu vývoji volebních práv byly potřeba jiné federální zákony. Následovalo proto přijetí Národního zákona o volebních registracích (National Voter Registration Act) v roce 1993 a Zákona na pomoc americkým volbám (Help America Vote Act) z roku 2002.

Popis současné situace v oblasti volebních práv v USA tvoří třetí kapitulu. Volební registrace fungují v celkem 49 státech unie a v Kolumbijském distriktu, který je do studie rovněž zahrnut. Tato část práce se nejprve zabývá podvodnými volebními registracemi a dále řeší současné úpravy registrací. Je

nutné zdůraznit, že zákonodárství upravující provádění voleb (a tedy i podmínky pro registrace k volbám) v jednotlivých státech unie je podle Ústavy plně svěřeno do působnosti jednotlivých států. Podkapitola je rozdělena na zjednodušující reformy, kam patří např. možnost registrace v den voleb, a na zpřísnující reformy, například zavádění nutnosti předložit identifikaci s fotografií, což představuje problém hlavně pro menšiny a nízkopříjmové rodiny, které takovýmto druhem identifikace nedisponují.

Čtvrtou kapitolou začíná praktická část práce. V té je nejprve zkoumán vliv reformy na počty registrovaných, kdy je postupně ukázán vývoj počtu obyvatel věkově způsobilých volit, vývoj počtu registrovaných občanů a nakonec vývoj poměru registrovaných vůči věkově způsobilým. Další část této kapitoly tvoří zkoumání vlivu jednotlivých faktorů na počty registrovaných a na volební účast. Zkoumané faktory jsou kombinací kritérií ze studie Stevena J. Rosenstona a Raymonda E. Wolfingera z roku 1978, přičemž byla vypuštěna již neaktuální témata. Seznam kritérií byl naopak doplněn o možnost registrace v den voleb a o možnost automatické registrace. K zjištění vztahu je využit Pearsonův korelační koeficient a hodnoty jsou interpretovány dle škály v knize Davida A. de Vause z roku 2002. Body, u kterých se projevila důležitost korelace potvrzující vliv mezi proměnnými, jsou podrobněji zkoumány. Tyto podkapitoly obsahují faktické tabulky a grafy ukazující, jak si ve srovnání stojí jednotlivé státy. Následuje shrnutí výzkumu.

Poslední kapitolu tvoří případová studie státu Wisconsin. Stát má jedny z nejstriktnějších registračních zákonů v zemi a počínaje rokem 2016 vstoupil v platnost i zákon o předložení identifikace s fotografií. V kapitole jsou uvedeny počty registrovaných a v časové ose od roku 2000 do roku 2016 je porovnávána volební účast ve státě Wisconsin s účastí ve volbách v celonárodním měřítku. Uvedeny jsou také aktuální počty registrovaných vůči počtu věkově způsobilých voličů.

Pro větší přehlednost následuje Seznam zkratk a překladů, které jsou

použity v této práci. S pojmem voter registration se v práci operuje jako s volební registrací a pojem voter fraud je přeložen jako podvodná volební registrace.

Literatura k prvním třem kapitolám je dostupná v knihovnách nebo na internetu. Byly použity jak monografie (v České republice přístupné převážně přes Google Books nebo mj. v knihovně Univerzity Karlovy v Jinonicích), tak články z časopisů a internetové články přístupné online, které převládají.

Pro přístup k datům použitým v samotném výzkumu bylo použito uvedených pramenů. Převážně se jednalo o stránky volebních komisí jednotlivých států a o webové stránky s příslušnými zákony. Velmi nápomocným byl web National Conference of State Legislatures, který obsahuje množství přehledných a velmi dobře sestavených informací o aktuálních reformách. Statistické údaje o obyvatelích USA pochází z United States Census Bureau a United States Election Project. Přehled registrací v jednotlivých státech poskytuje také webová stránka Úřadu pro motorová vozidla (Department of Motor Vehicles, DMV), který se začal podílet na registracích po přijetí zákona v roce 1993.

1. Teoretický pohled na faktory ovlivňující volební účast

1.1 Teorie volebního chování

Co se týče zkoumání samotného volebního chování, objevily se podle práce Ruia Antuna z roku 2010 tři hlavní směry výzkumu: sociologický model, psychosociální model a teorie racionální volby. Základy jednotlivých směrů pochází z publikací, první je z knihy *The People's Choice* od Paula Lazarsfelda, Bernarda Berelsona a Hazela Gaudeta z roku 1944, druhý z práce *The American Voter* od Anguse Campbella, Philipa Converse, Warrena Millera a Donalda Stokesa z roku 1960 a třetí z knihy Anthony Downse *An Economic Theory of Democracy* z roku 1957. (Antunes 2010: 145)

První část politologů spatřuje ve vlivu sociální skupiny, ke které jedinec patří, hlavní důvod, který ovlivňuje rozhodování daného jedince. Lazarsfeld s kolegy dochází ve výše zmíněné monografii ke zjištění, že většina voličů hlasovala podle svých původních politických predispozic. Konkrétně hlasovala na základě tří hlavních faktorů: socioekonomického statutu, náboženství a bydliště. Navíc malé procento voličů přechází k jiné politické straně v době kampaní. Hlavním cílem politických stran je tedy aktivizace svých voličů. Jak je zmíněno přímo v práci, „...lidé volí nejen podle své společenské skupiny, ale také pro ni“ (Antunes 2010: 149). V pozdějších studiích bylo dokonce dokázáno, že lidé mají malou motivaci a malé vědomosti o politických záležitostech, proto volí primárně pro dobro své skupiny. (Antunes 2010: 147-151)

Základem psychosociálního modelu volebního chování je stranická příslušnost, konkrétně členství ve straně, její bezmezná podpora, nebo alespoň trvalé hlasování pro stranu. Toto stranictví se odvíjí od procesu socializace, od přesvědčení a hodnot rodiny a přátel, a zakládá se na psychologickém původu. Stranickost je tu viděna jako jakýsi filtr, přes který volič nevidí špatnosti strany a vidí pouze to dobré. Tento směr je kritizován kvůli tomu, že změna voličova hlasu by měla být zkoumána spíše skrze faktory, jakými jsou informovanost,

racionalita a politický a volební systém. (Antunes 2010: 154-157)

Posledním pohledem na volební chování je teorie racionální volby, která čerpá z ekonomických parametrů, jakými jsou zdroje, statky a technologie. Teoretikové pokládají volební strany za aktéry řídící se ekonomikou co největších výnosů. Směr operuje se třemi předpoklady – všechna rozhodnutí jak voličů, tak i stran jsou racionální, zároveň demokratický politický systém musí být do určité míry zásadový a také neurčitý, aby umožnil různé možnosti volby. Volič při hlasování hodnotí, zda má strana šanci vyhrát volby, nebo zda může nastat situace, kdy volby vyhraje strana pro něj neakceptovatelná. Větší pravděpodobnost je, že volič půjde k volbám, pokud budou náklady nižší než výnosy. (Antunes 2010: 157-162)

1.2 Možné pohledy na volební účast

Na volební účast a na faktory ovlivňující její výši je možno nahlížet z mnoha úhlů. Například Michael M. Gant ve své knize z roku 1991 poukazuje celkem na tři faktory ovlivňující volební účast. Jsou jimi legislativní faktory, na kterými se zabývá tato práce, psychologické faktory a osobní či demografické faktory. Gant k legislativním faktorům zahrnuje volební daně a zkoušky z Ústavy, včetně literárních testů, a požadavky trvalého bydliště a registrační požadavky. (Gant 1991: 87-91)

Pro účely této práce byl vybrán konkrétně ten pohled, který představili Richard G. Niemi a Herbert F. Weisberg ve své knize z roku 1984. Tito dva autoři rozdělují pohledy politologů na dva tábory – na ty, kdož v neúčasti na hlasování vidí výsledek institucionálních změn (na něž především zaměřuje tato práce) a na ty, kteří vnímají neúčast jako důsledek oslabené organizace politických stran a mizející soutěživosti mezi nimi. (Niemi, Weisberg 1984: 23-24)

Je nutné se více zabývat prvním pohledem. Právně-institucionální teorie, jak jej nazývají Niemi a Weisberg, vidí pokles volební účasti v reformách. Už první reformy zamezující podvodům s hlasy za mrtvého či opakovaným hlasováním znamenaly logicky méně voličů. Ženy po obdržení volebního práva, kterého nabyly po přijetí Devatenáctého dodatku, nešly k volebním urnám ihned. Počty hlasujících žen začaly růst až v průběhu 20. a 30. let téhož století. Ačkoli se jedná o rozdílné situace, efekt byl stejný – následkem reform byl *“okamžitý a relativně dlouhotrvající pokles ve volební účasti.”* (Niemi, Weisberg 1984: 25)

Ve studii George Bighama Powella mladšího, která je součástí knihy Niemiho a Wisberga, lze nalézt tři důležité institucionální faktory: vliv zákonů o povinné volbě, nepřímé efekty proporční reprezentace a typ fungujících registračních systémů. Powell předložil komparativní studii celkem 30 národností sledující tamní volby od roku 1960 do roku 1977 (kdy byla studie vydána). Dochází k závěrům, že legislativní nastavení ovlivňovalo volební účast například penalizacemi za neúčast u voleb, což způsobilo mezi státy rozdíl ve volební účasti o výši až 10 %, existencí automatické registrace a většinovým, či proporčním volebním systémem. (Niemi, Weisberg 1984: 25, 37-39)

V případě tábora politologů, kteří pohlíží na pokles volební účasti jako na důsledek stranické (ne)soutěživosti a organizace stran, Niemi a Weisberg předložili studie zaměřující se na benefity voleb. Hlavním problémem je přílišná podobnost obou dominantních stran v USA a jejich nemohoucnost mobilizovat masy lidí. Autoři došli k závěru, že oba směry myšlení mají vliv na volební účast. (Niemi, Weisberg 1984: 27-28, 30)

1.3 Volební registrace a jejich podoby

V politologické literatuře se uvádí, že jedním z faktorů ovlivňujících účast ve volbách je volební registrace. Jedná se o požadavek, aby byl potenciálně

oprávněný volič registrován a zapsán na voličský seznam předtím, než mu bude umožněno volit. Registrace jsou buď automatické, nebo individuální. V případě automatických, neboli pasivních volebních registrací leží úkol registrovat voliče na vládě dané země a voličské seznamy jsou tvořeny na základě již existujících dat a spravovány státními či místními úřady. Individuální, neboli aktivní registrace znamená, že sami voliči musí zažádat o zavedení do voličských seznamů. Tyto registrace se mohou ještě dále dělit na permanentní a periodický systém. Buď jsou tedy voliči registrováni do té doby, než registraci zruší, případně zemřou, nebo musí své registrace obnovovat po uplynutí určitého období. (OSCE 2012: 19-20)

Ve Spojených státech amerických musí všichni potenciální voliči provést registraci sami. Pravidla pro registrování se v každém ze států liší. Všechny státy se shodují v základních požadavcích – voličem se může stát občan USA starší 18 let. Státy mohou zadat požadavek trvalého bydliště a deadline, po kterém se volič již nemůže registrovat. Volit naopak nemohou lidé bez amerického občanství, odsouzení a mentálně postižení (pravidla se opět liší).

Ve všech státech platí, že se občané mohou registrovat osobně. V 31 státech a Kolumbijském distriktu mají lidé možnost registrace online, někde funguje automatická registrace při žádosti o řidičský průkaz. Od 70. let některé státy disponují možností registrovat se v den voleb, případně během dřívějšího hlasování (early voting).¹

¹ Obecné informace o volebních registracích v USA nabízí web www.usa.gov.

2 Historie volebních registrací a hlavní federální volební reformy

Volební registrace je v současnosti až na jedinou výjimku povinným předpokladem pro výkon hlasovacího práva ve všech státech USA. V počátcích USA tomu tak ovšem nebylo. Registrace jako taková součástí ústavy nebyla a není. Oddíl 4 prvního článku ústavy nicméně udává, že dobu trvání, místo i postup voleb stanovují zákonodárny sbory jednotlivých států. Z toho vyplývá, že je v pravomoci každého jednotlivého státu unie stanovit si vlastní úpravu pro způsob registrace. Prvním státem, který zavedl povinnost registrací, bylo v roce 1801 Massachusetts (Dudley, Gitelson 2002: 5, Tokaji 2008: 456). Pověřenci každého města či plantáže byli povinni připravit seznam kvalifikovaných voličů. Seznamy byly poté předány volebním komisím, byly zveřejněny a před každými novými volbami revidovány. Pro účely revize se volební komise setkaly v den voleb, aby vyslechlly žádosti o registraci. (Rothman 2016)

Registrace se poté rozšířily i v dalších státech, a to především jako ochrana proti podvádění při volbách; zejména měly zabránit opakovanému hlasování a hlasování za zemřelé. V naprosté většině států vycházely volební zákony vstříc většinovému bělošskému obyvatelstvu, třebaže i před občanskou válkou existovalo několik států na Severu, které poskytovaly černošům nebo alespoň jejich části možnost registrovat se a následně hlasovat.

Občanská válka přivedla diskuzi ohledně volebního práva zpět na národní scénu. Probíral se zejména problém černošské komunity a také míra zapojení federální vlády. Pět států povolovalo černošům volit ve stejné míře jako bělochům, New York neumožňoval hlasování nemajetným černošům. Začaly vznikat první petice a pořádaly se akce za zavedení plného volebního práva pro Afroameričany. S tímto požadavkem souhlasila i nemalá část bělošského obyvatelstva na Severu (Keyssar 2009: 87-88). V celonárodním měřítku byla ale většina proti, obzvláště na Jihu, kde stále převládal rasismus. (Keyssar 2009: 89)

Prvním krokem ke změně bylo přijetí zákona ukončujícího rasovou podmínku pro hlasování v místních volbách v Kolumbijském distriktu. Následovalo přijetí Rekonstrukčního zákona (Reconstruction act) v březnu 1867, jenž Kongresu poskytl potřebnou zbraň v boji za rozšíření volebního práva. Je potřeba zmínit skutečnost, že rozhodující silou v tomto boji byla Republikánská strana, která musela vyčkat na ideální rozložení sil v Kongresu a která zároveň v zajištění volebního práva menšinám viděla jedinou cestu ke svému možnému budoucímu úspěchu (Keyssar 2009: 91-92). 26. 2. 1869 byl přijat Patnáctý dodatek Ústavy. Ten garantoval, že *„právo občana USA volit mu nesmí být odepřeno nebo zmenšeno Spojenými státy ani žádným státem z důvodu rasy, barvy, nebo předchozího stavu otroctví“* (Dudley, Gitelson 2002: 3, Keyssar 2009: 101). Navazoval vlastně na předchozí dva dodatky, konkrétně na Třináctý dodatek, který zrušil otroctví, a Čtrnáctý dodatek, který zaručoval práva a výhody občanství. I když původní návrh obsahoval také zákaz diskriminace voličů na základě vzdělání nebo testů gramotnosti, v konečném znění zákona toto bylo vypuštěno (Keyssar 2009: 100). Jak zmiňuje Alexander Keyssar, *„akceptovali volební práva černochoů, ale nebyli připraveni vypustit zbytek Pandořiny skříňky“* (Keyssar 2009: 101). Dodatek také kriminalizoval nedodržování tohoto práva. Výsledkem přijetí dodatku bylo registrování donedávna nesvobodných černochoů zejména na Severu. Zároveň se také černošští kandidáti dostávali na kandidátní listiny a do lokálních, státních a federálních úřadů.

To se naopak nelíbilo bělošskému obyvatelstvu, které se cítilo ohroženo. Někteří běloši se proto sdružovali do organizací a spolků, které působily proti přijetí těchto zákonů. Takovými spolky byly například Ku Klux Klan nebo Rytíři bílé kamélie. Jejich cílem bylo zastrasování černošské obyvatelstva prostřednictvím napadání příslušníků menšiny. Zejména na Jihu bylo černošské obyvatelstvo zatýkáno, mláceno či vražděno. Problém násilí namířeného proti aktivistům či občanům uplatňujícím svá práva přetrvával až do 20. století (asi nejznámějším případem je zabití tří občanskoprávních aktivistů účastnících se registrační kampaně v Mississippi v červnu 1964). (Abramowitz 2004: 8)

Státy začaly využívat legislativní opatření k redukcí síly černošských voličů, například prostřednictvím gerrymanderingu. Rovněž přijímaly tzv. Jim Crow zákony. Jednalo se o zákony zavádějící omezující překážky pro menšiny, jakými byly například volební daň, testy gramotnosti², požadavek trvalého pobytu, komplikovaný registrační proces či písemné osvědčení dobrého charakteru³. Voliči mohli být diskvalifikováni pro tzv. zločiny morální újmy. Úředníkům byla dána volnost v posuzování jednotlivých registrací (Dudley, Gitelson 2002: 3, Keyssar: 105-106, 111). Kongresu se nepodařilo prosadit Federální zákon o volbách (Federal Election Bill, zkratkou FEB), známého také jako Lodge Force Bill, který doplatil nejen na nulovou podporu od Demokratické strany, ale také na rozdílné názory uvnitř Republikánské strany. Veškeré rozhodování o volebních právech leželo opět na státech samotných (Keyssar: 108-111). Od roku 1890 do roku 1905, resp. 1910 se takto podařilo znevýhodnit kromě černošské také jiné menšiny, jakými byli například Američané původem z Mexika v Texasu (Dudley, Gitelson 2002: 3, Keyssar 2009: 111-112). Výmluvným dokladem účinnosti těchto zákonů je mj. Skutečnost, že v Louisianě bylo v roce 1896 registrováno 130 334 černochoů, zatímco v roce 1904 jenom 1 342 osob. Ještě v roce 1961 se v několika oblastech v jižanských státech nacházelo na registrační listině pouze okolo 3 % černochoů. (Dudley, Gitelson 2002: 3)

Na počátku 20. století se proti diskriminaci významně postavil Nejvyšší soud. Příkladem může být jeho rozhodnutí z roku 1915 ve sporu *Quinn vs. Spojené státy*. Tento rozsudek rozhodl o zrušení tzv. grandfather clause⁴. V dalším soudním sporu *Smith vs. Allwright* byly napadeny tzv. bílé

2 Testy gramotnosti sloužily tomuto účelu více než dobře, protože až 50 % všech černošských mužů, stejně jako 15 % všech bělochů, bylo negramotných. (Keyssar 2009: 12)

3 Registrovaný volič se musel zaručit za zájemcův 'správný' morální charakter. (Dudley, Gitelson 2002: 3)

4 Ta znamenala, že pokud jedinec byl potomkem někoho, kdo měl před přijetím Patnáctého dodatku právo volit, mohl volit i on. Například v Oklahomě byl přijat hlavně z důvodu negramotnosti některých bělochů, kteří by neprošli testy gramotnosti, a nemohli by v

primárky⁵ v Texasu a soudy rušily některé omezující zákony přijaté převážně ve státech amerického Jihu. V letech 1957, 1960 a 1964 byly přijaty další zákony iniciované Kongresem. Například zákon z roku 1960 umožňoval vznik funkce rozhodčího, který by dohlížel na podezřelé procesy registrací. I tak však stále existovaly státy, v nichž bylo registrováno minimum menšin, například Alabama, Louisiana nebo Mississippi. Následující kapitoly se nadále zabývají historickým výkladem.

2.1 Zákon o volebních právech z roku 1965

Anglicky Voting Rights Act (zkratkou VRA) znamenal pro volební proces zásadní a dlouho očekávanou změnu. Stal se jakousi „*reinkarnací*“ Federálního zákona o volbách (zkratkou FEB) (Keyssar: 111). Jednalo se o první významný zákon přijatý federální vládou, který se zabýval přístupem menšin k volbám, a je obecně považován za nejúspěšnější přijatý zákon o občanských právech vůbec. Upřesnil Patnáctý dodatek Ústavy USA.

2.1.1 Před přijetím zákona

Ačkoli se mohlo zdát, že po dlouhých jednáních zákony z konce 50. a začátku 60. let přinesou tolik potřebnou změnu, stále existovaly státy, které tyto změny odmítaly provést. Zároveň v roce 1965 došlo k několika událostem, které upozorňovaly na neuspokojenou situaci zejména černošského obyvatelstva⁶. Byla zde potřeba federálního zapojení, protože jediným garantem férovosti registrací a voleb byl Nejvyšší soud. Iniciátorem VRA byl prezident Lyndon B.

konečném důsledku volit.

5 Bílé primárky byly uzavřené primární volby pouze pro bělošské voliče s odůvodněním, že volby v rámci politické strany jsou soukromé. (Dudley, Gitelson 2002: 3)

6 Příkladem může být vražda aktivisty za volební práva ve Filadelfii, Mississippi, útok státních sil na klidného kolemdoucího v Alabamě, nebo mlácení demonstrantů podporujících volební práva státními složkami. (Rhodan 2015)

Johnson.

Sám prezident Johnson v březnu 1965 ve své řeči upozornil na nedodržování volebních práv černochoů. Docházelo dle něj k tomu, že úředníci nevyhověli černošským voličům, v projevu zmínil testy gramotnosti a například i skutečnost, že voliči hlavně ve státech amerického Jihu byli nuceni „*odrecitovat celou Ústavu nebo vysvětlit nejsložitější ustanovení státních zákonů*“⁷. Pro Johnsona se stalo prosazení zákona o volebních právech menšin obtížným úkolem, nakonec však došlo k podepsání zákona 6. 8. 1965.

2.1.2. Podoba zákona

Již v samotném úvodu zákona se hovoří o podpoře Patnáctého dodatku Ústavy a o tom, že z něj daný zákon vychází. K nejdůležitějším patří čtvrtý a jedenáctý oddíl, které představují jádro zákona.

Oddíl číslo čtyři zakázal možnost odmítnout voliče na základě jeho neúspěchu v testu, který měl následující podoby – prokázání schopnosti číst, psát, rozumět nebo interpretovat záležitost; doložení určitého stupně vzdělání, popřípadě znalosti určitého předmětu; dříve zmíněné osvědčení morálního charakteru; záruku jiným registrovaným voličem, či osobou z jiné společenské třídy. Toto se mělo změnit v místech, kde alespoň jedno z těchto omezení stále fungovalo, nebo tam, kde bylo zjištěno, že k 1. 1. 1964 bylo registrováno méně než 50 % lidí volebního věku, nebo v případě, že v prezidentských volbách 1964 volilo méně než 50 % registrovaných voličů. Nově zavedení federální revizoři voleb měli zajišťovat průchodnost těchto pravidel a působit jako dozor nad jejich správným provedením. (Saltman 2008: 141-142)

Tato část zákona tedy zákonně zastřešila předchozí rozsudky Nejvyššího soudu. Zrušila testy gramotnosti, které představovaly jednu z největších

7 Jedná se o úryvek proslovu 'We Shall Overcome', jehož přepis lze nalézt na webové stránce The History Place.

překážek v procesu registrace. Na základě počtu registrací a volební účasti také určila, jakých států se změny týkaly.

Druhou důležitou částí zákona byl oddíl jedenáct. Zde byly speciálně zakázány jakékoli výhružky diskriminovaným obyvatelům a jejich zastrahování. Prvně se také bral na vědomí jiný jazyk než angličtina a byl započat proces ukončování volebních daní pro státní a lokální volby. (Saltman 2008: 143)

2.1.3. Situace po přijetí zákona

Jak píše Roy G. Saltman, důsledkem VRA z roku 1965 bylo enormní zvýšení procenta černošských voličů v jižanských státech po další dvě dekády (Saltman 2008: 143). Mezi lety 1964 a 1968 vzrostl počet registrovaných Afroameričanů z méně než 10 % na skoro 60 % v Mississippi (kde proběhl již zmíněný útok) a z 24 % na 57 % v Alabamě. Zvýšilo se také množství zvolených menšinových zástupců do různých pozic. I když se počet registrovaných mezi touto menšinou zvýšil, nepodařilo se zákonem vymýtit veškerou rasovou diskriminaci, která probíhala například upravováním volebních obvodů. Roku 2001 dokonce proběhl soudní proces Hunt vs. Cromartie, ve kterém soud určil, že úpravy volebních obvodů jsou legální, pokud dominantním motivem nejsou rasové pohnutky. (Abramowitz 2004: 21-23)

Samotný zákon měl platnost pět let. V roce 1970 ovšem došlo k jeho prodloužení o dalších pět let a jeho působnost se rozšířila i na státy, kterým se doposud dařilo zákonu vyhnout, například Arkansas, Texas nebo Floridu (Dudley, Gidelson 2002: 5). Postupně byl tedy aplikován i ve státech, jejichž počty registrovaných černochoů čítaly více než 50 % všech registrovaných. Zákon také občanům, kteří se přestěhovali mezi státy těsně před volbami, povolil, aby mohli hlasovat, museli ale požádat o registraci alespoň 30 dní před volbami bez ohledu na bydliště. (Saltman 2008: 143)

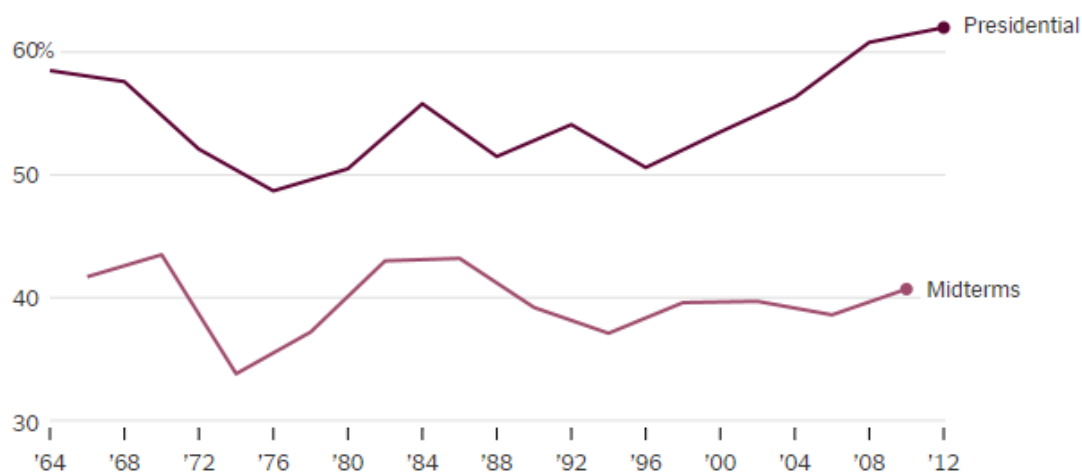
VRA byl v roce 1975 prodloužen ještě o dalších sedm let, během nichž došlo k celoplošnému zrušení testů gramotnosti a k zavedení distribuce bilingvních informací o volbách. Jako bilingvní občany zákon označoval americké Indiány, Američany pocházející z Asie, Aljašské původní obyvatelstvo a obyvatele se španělským původem. Dodatek zákona počítal také s orálními a nepsanými nářečmi. Povinnost připravit dvojjazyčné informace měly státy, v nichž se vyskytovala jakákoli menšina, jejíž počet představovat více než 5 % všech obyvatel státu, nebo pokud byla negramotnost těchto příslušníků menšin vyšší, než byla národní míra negramotnosti⁸. (Dudley, Gidelson 2002: 5, Saltman 2008: 144)

Zákon byl nakonec v roce 1982 finálně prodloužen o dalších 25 let (Dudley, Gidelson 2002: 5). Tato verze umožnila menšinám umisťovat vlastní kandidáty na listiny. Zde se zákon stal kontroverzním. Aby došlo k uspokojení řad odpůrců, byl zaveden většinový volební systém místo blokového hlasování. Důsledkem zavedení jiného volebního systému byly legislativní konflikty mezi většinovými a menšinovými obvody, objevilo se tvrzení, že tento posun pomohl hlavně Republikánské straně. Začala se zde také řešit problematika výpočetní techniky. (Saltman 2008: 145-147)

V následujícím grafu je patrný vliv VRA na volební účast černošského obyvatelstva v letech prezidentských voleb, které jsou zpravidla nejnavštěvovanějšími, a v letech tzv. midterm voleb, tedy v půli volebního období prezidenta USA. Ačkoli z krátkodobého hlediska není vidět výrazný posun, z dlouhodobého je jasné, že je dodnes patrný vliv tohoto významného zákona, který změnil složení voličstva. (Flippen 2014)

⁸ Bylo to definováno neúspěšným dokončením pátého ročníku základní školy. (Saltman 2008: 144)

Graf 1: Volební účast černošského obyvatelstva mezi lety 1964 a 2012

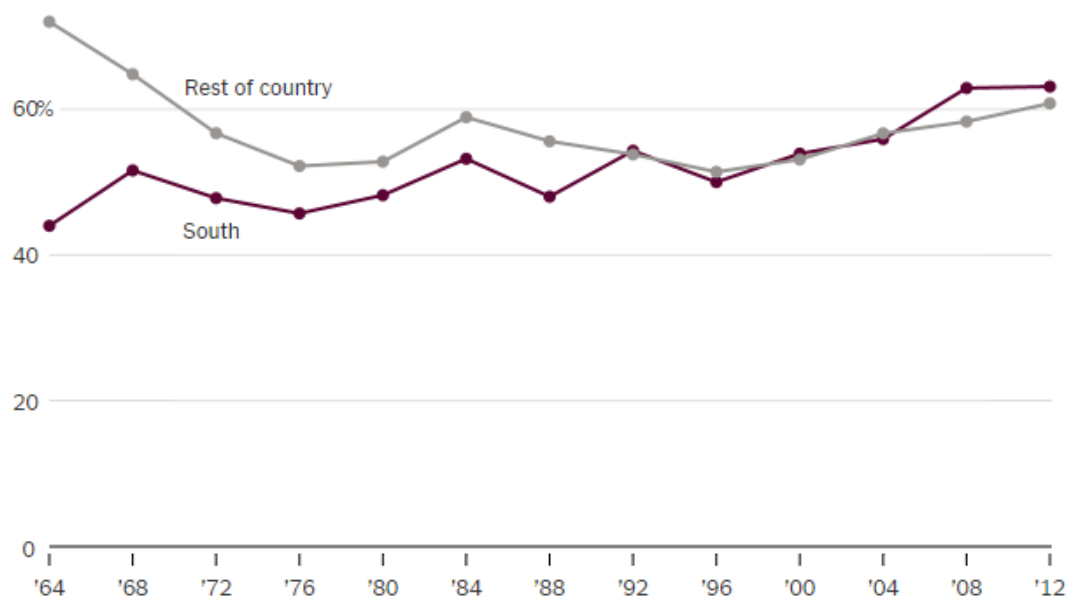

Source: U.S. Census Bureau

zdroj: Flippen 2014

Ačkoli se vliv VRA celonárodně nezdá tak výrazný, na Jihu, který byl velice rasově diskriminační, byly výsledky v prvních letech po přijetí zákona jiné. Lze vidět, že od 90. let se volební účast černošského obyvatelstva na Jihu začala přibližovat jejich celonárodní účasti, až se od roku 2008 stala dokonce vyšší. (Flippen 2014)

Graf 2: Volební účast černochoů na Jihu ve srovnání s černochoy v celých Spojených státech

Source: U.S. Census Bureau

zdroj: Flippen 2014

2.2. Národní zákon o volebních registracích

Ačkoli přijetí VRA a jeho následné úpravy znamenaly nárůst počtu registrovaných příslušníků menšin, během 80. let se volební účast opět snižovala. Jako příklad může posloužit rok 1988, kdy v prezidentských volbách dosáhla účast voličů 51 %, což byl jeden z nejhorších výsledků v moderních dějinách (historicky nejmenší volební účast měly volby v roce 1924, a to 49 %). V této době vstoupily do boje za větší počet registrovaných také veřejné nepolitické organizace, mezi něž patřila například Liga ženských voliček. (Saltman 2008: 151)

2.2.1. Před přijetím zákona

Frances Fox Piven a Richard Cloward ve své knize hned v úvodu zmiňují, že zhruba dva ze tří neregistrovaných Američanů měli podprůměrné rodinné příjmy a podle výzkumů veřejného mínění a předvolebních průzkumů inklinovali k Demokratické straně, která takto ztrácela své potenciální voliče (Saltman 2008: 151). Jak již bylo zmíněno, Spojené státy se na konci 80. let musely vypořádat s nízkou volební účastí. V uvedeném období navíc do tohoto počtu již zapadali afroameričtí voliči na Jihu, kterým pomohlo přijetí VRA. Mezi některými politology se objevil názor, že za nízkou volební účastí stály registrační zákony a jejich liberalizace by zvýšila participaci voličů až o 14 %. (Tokaji 2008: 467)

Při řešení vzniku národního registračního systému se objevily pokusy jak ze strany dolní, tak i horní sněmovny Kongresu hned v prezidentském období Jimmyho Cartera. Ani jeden se ovšem nesesetkal se sympatiemi lokálních volebních úředníků a nakonec se návrhy zákonů nedostaly ani do programu hlasování. Další návrhy byly předloženy v letech 1983 až 1988⁹ (Crocker 2013: 1-2).

9 Zákon o národním volebním registračním systému přijat nebyl, ovšem došlo k přijetí dvou

K zamezení stále klesající volební účasti a k podpoření počtu registrovaných inicioval další federální kroky prezident Bill Clinton. V roce 1993 se mohl opřít o demokratickou většinu v Kongresu, a měl tedy ideální příležitost ke změně. A tak byl 20. 5. 1993 přijat Národní zákon o volebních registracích (National Voter Registration Act, zkratkou NVRA), známý také jako motor-voter bill, který vstoupil v platnost počátkem roku 1995. (Saltman 2008: 151)

2.2.2. Podoba zákona

Hlavní ideou zákona se stala možnost podání žádosti o registraci v místech jakéhokoli úřadu motorových vozidel (Department of Motor Vehicles, zkratkou DMV) a v orgánech veřejné služby, kam mají snadný přístup právě nízkopříjmové rodiny (Saltman 2008: 151). Dále také zavedl možnost hlasovat poštou a regulovat proces úpravy volebních seznamů (Tokaji 2008: 468). Zákon neřešil rasovou příslušnost, ale rozšířil zákaz diskriminace na rodiny s nízkými příjmy, pro něž volby představovaly nadbytečné výdaje. Volič byl tedy automaticky zaregistrován při žádosti o řidičský průkaz, pokud neřekl jinak. Tento způsob registrací již byl zaveden v Michiganu, kde byl zmíněný program přijat už v roce 1975 a později jej začaly používat také státy Arizona, Maine, Ohio a Oregon (Saltman 2008: 151). Zákon také ušetřil čas registrovaným, kteří se přestěhovali do jiného státu a mohli tak změnit své bydliště na řidičském průkazu a v registračním formuláři na jednom místě.

Zákon povinoval DMV, aby registrační formulář po přijetí do deseti dnů odevzdaly danému úředníkovi, který měl na starosti volby, popř. do pěti dnů, pokud do deseti dnů končí doba registrací. Státy také mohly povolit registraci

jiných zákonů, které se zaměřovaly na určení standardů registrací určitých skupin obyvatelstva – Zákon o volební přístupnosti pro starší a handikepované (Voting Accessibility for the Elderly and Handicapped Act) z roku 1984 a Zákon o absenčním hlasování uniformovaných občanů a občanů v zámoří (Uniformed and Overseas Citizens Absentee Voting Act, zkratkou UOCAVA) z roku 1986. (Crocker 2013: 2)

poštou a mohly vyžádat, aby prvovoliči volili osobně, pokud se registrovali poštou. Státní instituce byly povinny poskytnout veškeré informace a materiály k volebním registracím. Registračními místy se mohly stát veřejné knihovny, úřady řešící nezaměstnanost apod. (Saltman 2008: 152)

Druhým důležitým bodem byla možnost odeslat registraci poštou, která měla ještě více usnadnit proces. Zároveň byla Federální volební rada (Federal Election Commission, zkratkou FEC) pověřena vytvořením standardizovaného procesu registrace, který měl obsahovat minimální potřebný požadavek identifikace žadatelů o registraci. (Tokaji 2008: 468)

Zákon se dále zabýval voličskými seznamy. Přesně určoval podmínky, za jakých mohou být voliči vymazáni, a zároveň zakazoval státním i lokálním institucím jakoukoli jinou manipulaci se seznamy. Nevýhodou NVRA byla skutečnost, že se vztahoval pouze na federální volby. Státy však začaly postupně přijímat obdobná opatření i pro státní a lokální volby, aby nevytvářely dvojitý systém volebních registrací. (Tokaji 2008: 469)

Zákon se nevztahoval pouze na Severní Dakotu, která neměla povinnost registrace, a na státy, které umožňovaly registraci v den voleb (Election Day Registration/Same Day Registration, zkratkou EDR) před datem 11. 3. 1993, což byla Minnesota, New Hampshire, Wisconsin a Wyoming. Nakonec byl vyňat i stát Idaho, který přijal registraci v den voleb později. (Crocker 2013: 3)

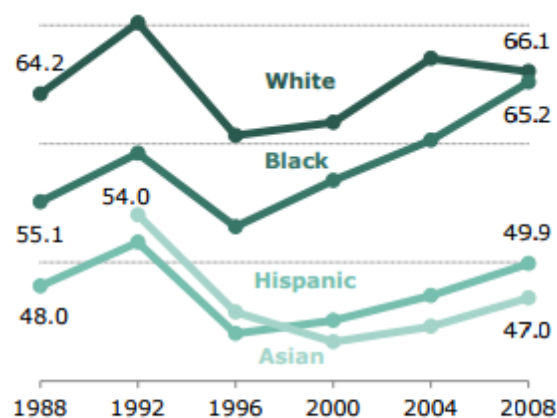
2.2.3. Situace po přijetí zákona

Není pochyby, že NVRA měl kladný vliv na křivku registrovaných, která po přijetí zákona začala stoupat. Mezi lety 1994 a 1998 celonárodně vzrostl počet registrovaných o 3,72 % a největší nárůst zaznamenaly právě skupiny společnosti, na které byl zákon zaměřen, tj. lidé s nižším příjmem a nízkým vzděláním. Avšak volební účast se začala po přijetí zákona spíše snižovat. (Tokaji 2008: 469-470)

Abramowitz zmínil, že počet registrací se od vstupu zákona v platnost v lednu 1995 do listopadu 1996 zvýšil o více než 18 milionů. Ačkoli dle jiné studie, jak sám píše, se počet registrovaných nezvýšil a volební účast se naopak snížila. Autoři studie totiž neviděli hlavní vliv na nově registrované v NVRA, ale tvrdili, že by se lidé registrovali i bez nového zákona. Volební účast se totiž začala zvyšovat až po roce 2000. (Abramowitz 2004: 32-33)

Menšinová volební účast v roce 1996 klesla, avšak již od téhož roku začala stoupat a například černošské obyvatelstvo dosáhlo postupně hodnot srovnatelných s bělošským obyvatelstvem. Hispánci a Asiaté se sice na svůj vrchol z roku 1992 zatím nedostali, ale i u nich je možné hovořit o zvyšující se volební účasti. (Taylor 2013: 2)

Graf 3: Volební účast dle rasy od 1988 do 2008 v procentech

Notes: Blacks, whites, and Asians include only non-Hispanics. Hispanics are of any race. Native Americans and mixed-race groups not shown. Voter turnout rate for Asians not available prior to 1992.

Source: Pew Research tabulations of the Current Population Survey, November Supplements

PEW RESEARCH CENTER

2.3 Zákon na pomoc americkým volbám

Posledním významným federálním zákonem, který ovlivnil registrační proceduru, byl Zákon na pomoc americkým volbám (Help America Vote Act, zkráceně HAVA). Byl podepsán prezidentem Georgem W. Bushem 29. října 2002, přesně 103 dní od posledních voleb. (Stephenson 2004: 286)

2.3.1 Před přijetím zákona

HAVA se stal reakcí na problémy s neuznanými hlasovacími lístky v prezidentských volbách v roce 2000 na Floridě. Došlo nejen k nezapočítání hlasů kvůli špatnému označení, které byly kontrolovány strojově¹⁰, ale také ke zmatkům v registračních listinách. Byly postiženy téměř dva miliony Afroameričanů, jejichž hlasy nebyly započítány. To všechno mohlo ovlivnit výsledky voleb, ve kterých George W. Bush zvítězil s rozdílem pouhých 577 hlasů nad druhým Alem Gorem.

Problém rasové diskriminace se tedy znovu objevil. Bylo zde zřetelně vidět i další nedostatek - různorodost jak samotného hlasování, tak i odlišné způsoby sčítání hlasů v jednotlivých státech (Shambon 2004: 424). Bylo nutné upravit registrační systém tak, aby nedocházelo k podobným problémům s listinami. Zákon byl přijat s menším zpožděním způsobeným teroristickými útoky 11. 9. 2001 a jejich následným vyšetřováním.

2.3.2 Podoba zákona

Hlavními body zákona se stala následující opatření: vznikl nový úřad Komise volební asistence (Election Assistance Commission, zkratkou EAC),

¹⁰ Těmito hlasovacími lístky se mimo jiné zabývá i článek v New York Times. Ten dochází k závěru, že ačkoli většina neuznaných lístků favorizovala protikandidáta George W. Bushe, volby by stejně vyhrál on. (Fessenden, Broder 2001)

bylo schváleno financování států k umožnění zlepšení jejich volební administrativy a k inovování jejich systémů a došlo k zavedení minimálních standardů pro státy. (Stephenson 2004: 286)

Volební seznamy byly doposud v rukou místních úřadů, to zákon změnil a přesunul těžiště na státní úroveň. Zákon požadoval, aby všechny státy s povinnou registrací měly „jednotný, stejnorodý, oficiální, centralizovaný, interaktivní počítačový celostátní seznam volebních registrací vymezený, udržovaný a vedený na státní úrovni¹¹“. Státy měly dokončit databáze do ledna 2004, případně do ledna 2006. Vyskytl se však problém, protože státy nebyly schopné tento požadavek splnit. (Tokaji 2008: 471)

Nové registrační formuláře musely obsahovat identifikační údaje, tedy číslo řidičského průkazu. Pokud jej žadatel neměl tak musely zahrnovat poslední čtyři čísla z jeho sociálního pojištění, popřípadě speciální číslo u těch, kteří neměli ani jeden z předchozích dvou dokumentů. (Saltman 2008: 199)

Tokaji zmínil ještě tři další komponenty, které byly důležité pro vývoj registrace v rámci HAVA. Prvním komponentem byl požadavek státům, aby úřady poskytly voličům, kteří nebyli na volebním seznamu, prozatímní hlasovací lístek. Pokud by se poté zjistilo, že nezařazení voliče na seznam byl omyl, hlas by se mu započítal. Druhým komponentem bylo zavedení alespoň minimální identifikace prvovoličů při registrování poštou. Mohli buď přiložit kopii svého ID, řidičského průkazu, nebo poslední čtyři čísla sociálního pojištění. Do třetí části patřilo vytvoření Komise volební asistence, neboli EAC (Tokaji 2008: 472-473). V té působí celkem čtyři členové jmenovaní prezidentem se souhlasem Senátu, dva jsou zástupci dvou největších stran. Jmenování jsou na čtyři roky s možností znovuzvolení a musí mít zkušenosti s volební administrativou. Komise vznikla pro to, aby se starala o průhlednost volební administrativy a o zajištění debaty s veřejností (Saltman 2008: 196). Kvůli absenci federální autority a nedostatečnému financování Komise nemohla být příliš efektivní. Stephenson

11 42 USC 15483, oddíl 303 HAVA

zmínil ještě testování a certifikaci volebních systémů. (Stephenson 2004: 286-287, Tokaji 2008: 474)

2.3.3 Situace po přijetí zákona

Státy začínaly postupně přijímat jednotlivá opatření, která federální zákon vyžadoval. Volby v roce 2004 však v mnohých státech fungovaly na stejných principech jako v roce 2000, zatímco jinde již změny byly uvedeny do chodu (Stephenson 2004: 289). Federální vláda poskytla státům při zavádění finanční pomoc 3,8 miliard dolarů na získání nových volebních strojů. (Durrett 2005: 85)

Po více než deseti letech po přijetí HAVA se stále hovoří o nízké volební účasti. Počet registrovaných je sice nejvyšší v historii, nedaří se ale motivovat všechny registrované k tomu, aby k volbám opravdu šli. V posledních volbách v roce 2016 byla volební účast zhruba 55 %, což jen nepatrně převyšuje volební účast 53,5 % v roce 1996.

2.1 Zrušení volebních registrací v Severní Dakotě

Ve výčtu registračních reforem je nutné se krátce zaměřit na jediný stát USA, ve kterém byla registrace postupem času zrušena. Tímto státem je Severní Dakota, čtvrtý nejméně lidnatý stát nacházející se na severu regionu Středozápadu. Registrace zde byla zrušena v roce 1951, tedy ještě před přijetím výše zmíněných zákonů, který registrační proces upravovaly. Umožnila však zavést povinnost registrace pro města při lokálních volbách. Důvodem chybějící registrace v Severní Dakotě je to, že je rurálním státem se stále fungujícími blízkými vazbami mezi svými obyvateli a malými městskými obvody, které umožňují volebním komisím dobrou znalost voličů ve své oblasti. (Jaeger 2017)

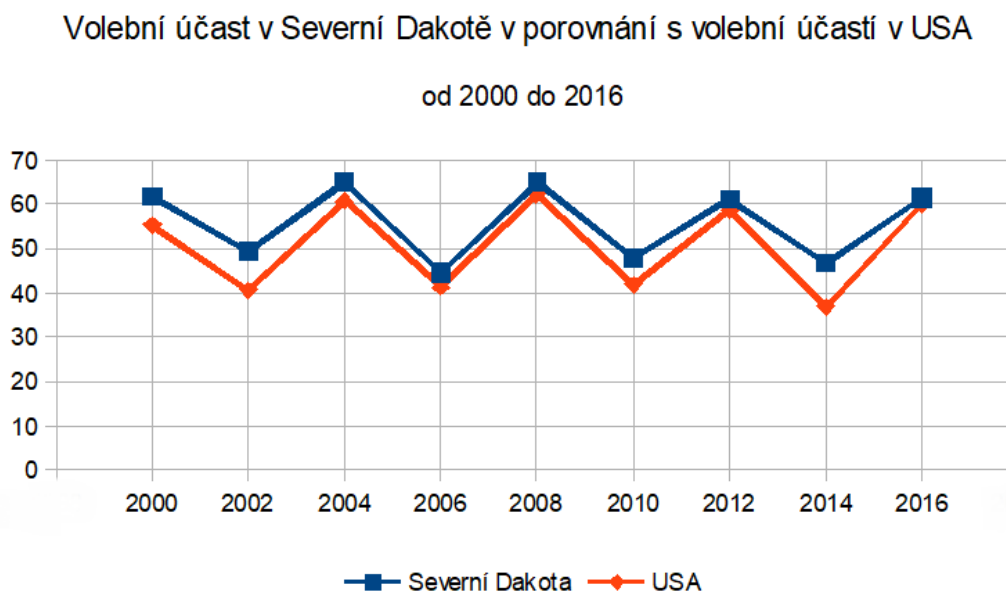
Tyto volební komise mají k dispozici seznam voličů, kteří hlasovali v minulých volbách. Komise disponují pravomocí vyzvat kohokoli k předložení důkazu, že je dotyčný americkým občanem starším 18 let a že je zákonným obyvatelem státu alespoň 30 dní před volbami. Osoba nesmí být mentálně postižená, nebo odsouzená. Občan může být vyzván k podepsání protokolu o tom, že je způsobilým k volbě v Severní Dakotě, až poté je mu umožněno hlasovat. Samotná kvalifikace se hodnotí až před přepočtem hlasu. Maximální postih za podvod při registraci může dosahovat až jednoho roku pobytu ve vězení a/nebo pokuty 2 000 dolarů. (Durrett 2005: 79, Jaeger 2017)

Státní tajemník Alvin A. Jaeger ve své jednostránkové publikaci přiznává, že je možné v Severní Dakotě, aby člověk volil neoprávněně, ovšem tento problém nebyl nikdy široce rozšířen. Je ale nutné o něm mluvit obzvláště v době, kdy se mnoho obyvatel stěhuje do měst a venkovský charakter státu pomalu mizí. Díky tomu se zvětšuje počet lidí v některých obvodech na úkor jiných a princip malých volebních obvodů ztrácí účinnost. (Jaeger 2017)

Co se týče volební účasti, Severní Dakota má pravidelně vyšší účast než je celonárodní průměr, jak v letech prezidentské volby, tak i v mezidobí. V grafu

č. 4 je možné vidět historickou volební účast od roku 2000 do roku 2016 jak v prezidentských, tak i v midterm volbách.

Graf 4: Volební účast v Severní Dakotě v porovnání s USA od 2000 do 2016

zdroj: autorka dle dat z webových stránek North Dakota Secretary of State a dle United States Election Project

Severní Dakota patří mezi státy s jednou z nejvyšších volebních účastí ve Spojených státech. V roce 2016 obsadila sedmou příčku (Wishnia 2016). Nabízí se zde tedy otázka, jak odlišná by byla účast v případě existence povinnosti registrovat se. Severní Dakota je příkladem státu, kde registrace neomezují voliče a tedy voliči k volbám chodí ve větším počtu. Opačně se projevuje stát Wisconsin, který je součástí případové studie na konci práce, v němž fungují jedny z nejpřísnějších opatření ohledně registrací, včetně nově fungující identifikace s dokumentem obsahujícím fotografii. Přesto se stále drží ve vyšších příčkách co do počtu voličů.

3 Současná situace

V současné době funguje velké množství iniciativ a spolků, které se snaží co nejvíce rozšířit povědomí o nutnosti registrace. Jedná se například o neziskovou organizaci VoteRiders¹², jejíž cílem je zajistit, aby všichni občané měli možnost volit. Organizace začala fungovat v dubnu 2012. Od téhož roku se také každé čtvrté úterý v září koná Národní den volební registrace¹³ (National Voter Registration Day). V tento den mohou dobrovolníci registrovat jiné voliče.

Celkem 49 států a Kolumbijský distrikt požadují registraci voličů před jejich samotným hlasováním. Ačkoli by se měl systém registrací po přijetí HAVA sjednotit, státy se stále v mnohém liší. Jedná se například o registrační formuláře, které se různí obsahem i vzhledem, o místa, na kterých se volič může registrovat, či formy prokázání identifikace jak při registraci, tak při volbě. Složení registrovaných navíc neodráží demografické složení obyvatel USA. V roce 2014 tvořili bělošští voliči z rodin vydělávajících více než 75 000 dolarů ročně 27 % americké populace a zároveň 35 % voličů. Voliči jiných ras z rodin vydělávajících méně než 50 000 dolarů tvořili 16 % americké populace, zato 11 % voličů (Kennedy, Daly, Wright 2016). Dodnes jsou také volební registrace viděny jako prostředek volebních podvodů.

3.1 Podvodné volební registrace v roce 2016

Volební podvod je slovní spojení, které se mnohým vybaví v souvislosti s prezidentskými volbami v roce 2016. Deanne Durrett jej definuje jako „organizovanou snahu zvolit kandidáta použitím klamu, lži, nebo podvodu ve volební registraci nebo v hlasování“ (Durrett 2005: 101). Již od vzniku politických stran na počátku 18. století se hovořilo o podvodech, k prvnímu

12 Více informací na webových stránkách VoteRiders – www.voteriders.org

13 Více informací na webových stránkách Národního dne volební registrace – www.nationalvoterregistrationday.org.

zdokumentovanému podvodu došlo v roce 1844 v New York City, kdy počet hlasujících přesáhl počet voličů ve městě. V 90. letech se mluvilo o podvodech ve spojení s absenčním hlasováním, popřípadě hlasováním za jiného registrovaného, mnohdy již zesnulého. (Durrett 2005: 101-103)

V současnosti je problém podvodů znovu aktuální. Vítěz voleb Donald Trump prohlásil, že bude požadovat vyšetření potenciálních podvodných volebních registrací, zejména dvojí registrace, registrace zesnulých a hlavně možné hlasování imigrantů. Jeho protikandidátka Hillary Clintonová vyhrála zásluhou hlasů lidí, zatímco Trump zvítězil na základě hlasů volitelů, které jsou stěžejní. Trump se domníval, že Clintonová vyhrála právě díky hlasům imigrantů, kterých podle něj hlasovaly tři až pět milionů (Merica et al. 2017). Avšak komise do konce roku 2017 nepřišla s žádným výsledkem.

Tito migranti byli podle jeho slov schopní odvolit ve státech s možností registrovat se v den voleb. Právě z uvedeného důvodu Trump nepodporoval danou možnost registrace. Jeho jednání vyvolalo reakci několika politologů, kteří tvrdí, že není možné prostě „*vejít a odvolit*“, jak prohlásil sám prezident (Carroll 2016). Americký politolog Michael McDonald zmiňuje nutnost předložit nějakou formu identifikace, nejčastěji prostřednictvím ID, či jiného důkazu o bydlišti. Bary Burden píše, že pokud se něco takového děje, je to primárně chyba států a jejich aplikování zákonů. Joshua Douglas zmínil, že některé státy umožňují lidem bez amerického občanství hlasovat ve volbách, ale nikoli ve federálních volbách. I když může docházet k podvodným volebním registracím, nejde o častý problém a v konečném důsledku tato čísla nemají vliv na celkové výsledky voleb. (Carroll 2016)

Volební podvody u voličů nevzbuzují obavy a nejedná se o důvod, kvůli kterému by případně nechodili k volbám. Dalším možnou příčinou snižování volební účasti může být množství voleb, které občané USA absolvují. Alan Abramowitz vytýká právě počet, různorodost a frekvenci voleb, ve kterých se volí velké množství pozic od federální úrovně po lokální. V roce 1992 bylo

voleno 493 830 lokálních úředníků, tj. jeden na zhruba každých 400 dospělých obyvatel. Jedná se nejen o starosty, ale například o členy školních komisí, městské radní nebo vodní a požární komisaře. Na státní úrovni se kromě guvernérů a poslanců dolní i horní sněmovny volí i státní obdoba ministra vnitra (Secretary of State), náměstek guvernéra a generální prokurátor. V mnoha státech také voliči rozhodují o členech různých komisí. K tomu se přidají volby federální, kdy se Sněmovna reprezentantů a jedna třetina Senátu obměňuje každé dva roky, a primární volby, čímž se objevuje obrovská škála různých voleb. Volby nemusí probíhat najednou. Navíc se k nim často přidá i referendum, či iniciativa. (Abramowitz 2004: 9-12)

Kromě povinnosti registrací a frekvence voleb je zde ještě jedna možná příčina nízké volební účasti. Jedná se o rozdíly mezi dvěma politickými stranami, které v americkém stranickém systému dominují. Lépe řečeno, dalo by se zde hovořit o nedostatečném rozdílu mezi republikány a demokraty. Více než polovina Američanů tvrdila, že znatelný rozdíl mezi nimi nevidí. Názory demokratů a republikánů se liší dle dané situace, ale v základech se zdají být velmi podobné. (Patterson 1999: 191-192)

3.2 Úpravy volební registrace po HAVA

HAVA neznamenal konec dalších snah o větší zapojení lidí do registrací. Naopak, v dnešní době je možné zaznamenat několik paralelně se vyvíjejících snah o zlepšení počtu registrovaných. Ačkoli počet registrovaných je vysoký, v roce 2016 se podařilo dosáhnout 200 milionů registrovaných, neodráží se to příliš na volební účasti. Samozřejmě je potřeba brát v potaz historické a demografické okolnosti, kdy například při předchozí kandidatuře Hilary Clintonové na prezidentku řada občanů nedosahovala voličského věku. (Shepeard 2016)

Patrné jsou i opačné snahy, řada států zavádí opatření, která naopak omezují možnost volit, jako například předložení ID s fotografií, snížení počtu

hlasovacích místností či omezení jejich otevírací doby, zkrácení termínu pro dřívější hlasování (early voting) aj. Republikáni jsou zpravidla těmi, kteří zbrojí proti volnějšímú přístupu k volebním urnám. A ti, kteří jsou těmito okolnostmi zatíženi nejvíce, jsou lidé s nízkými příjmy, menšiny, studenti a důchodci, kteří tíhnou k hlasování pro Demokratickou stranu. (Shepeard 2016)

Ke květnu 2017 bylo v celkem 31 státech předloženo 99 návrhů zákonů, které nějakým způsobem omezovaly přístup k volbám. Jednalo se například o Georgii a lowu, jejichž omezení se týkala pouze registrací. V naprosté většině se jednalo o změnu v zákonu o ID. Naopak bylo ve 45 státech předloženo alespoň 531 zákonů, které podpořily účast na volbách. V případě zákonů o automatické registraci bylo předloženo minimálně 86 návrhů v alespoň 32 státech. (Brennan Center for Justice 2017)

3.2.1 Zmírňující reformy

Po objasnění všech tří federálních volebních a registračních reforem je možné vidět znatelný pokrok ve volebních právech. Ať už se jedná o zákaz omezujících prvků při registraci menšin ve VRA, nebo zjednodušení celého procesu a zavedení registrace poštou v NVRA a HAVA. I přesto přetrvává znatelný rozdíl mezi počtem registrovaných a počtem hlasujících. Proto se státy dále snaží zjednodušovat celý proces voleb. Jak tvrdí Adam J. Berinsky, volební reformy zvýšily volební účast převážně vzdělaných a bohatých lidí. (Berinsky 2005: 472)

Sám Berinsky uvádí celkem čtyři hlavní volební reformy, které se ve velkém množství objevují na celém území USA. Jedná se o absenční podání hlasu (absentee voting), dřívější hlasování (early voting, zkráceně EV), hlasování poštou a internetové hlasování (Berinsky 2005: 473). V tomto výčtu chybí dnes časté zavádění možnosti EDR nebo automatické registrace voličů.

3.2.1.1 Registrace v den voleb

Možnost registrace v den voleb, popřípadě v ten samý den, kdy jde občan volit při dřívějším hlasování (early voting), připomíná automatickou registraci. Občan se nejdříve zaregistruje a následně může odvolit, nemusí tedy celý proces cesty absolvovat dvakrát. Daný princip výrazně snižuje úsilí, které volič musí vynaložit v USA, aby mohl hlasovat.

Ze studie Craiga Leonarda Briana a Bernarda Grofmana z roku 2001 vyplynulo, že EDR průměrně zvyšuje volební registrace o 7 %. Týkalo se to hlavně střední třídy, nízkopříjmových a méně vzdělaných obyvatel. Zmínili další výzkumy, které přišly s tím, že deadlines registrací jsou jednou z mnohých příčin nízké účasti. Jak ale správně podotýkají, je nutné počítat i s historickými a dalšími okolnostmi, které mohou tyto údaje ovlivňovat. (Brians, Grofman 2001)

EDR bylo poprvé zavedeno v Maine v 1973, poté následovaly státy Minnesota a Wisconsin. V 70. letech bylo přijato v Oregonu a Ohiu, nicméně v obou případech došlo k jeho zrušení. Vzhledem k pozitivnímu efektu EDR na volební účast inicioval Jimmy Carter návrh zákona, který měl tuto možnost registrace uzákonit i na federální úrovni. I když v obou komorách měli většinu demokraté, návrh zákon Kongresem neprošel jako příliš inovativní. Další vlna přijímání EDR proběhla v 90. letech v Idaho, New Hampshire a Wyomingu a další státy se přidávaly po kontroverzních prezidentských volbách v roce 2000. Za celou historii USA bylo EDR navrženo ve 34 státech, v některých případech rozhodli v jeho neprospěch sami voliči (například v Coloradu a Kalifornii), jinde veto guvernéra, jako tomu bylo v Connecticutu. (Carbó, Wright 2008: 69-70)

V současnosti celkem 15 států¹⁴ a Kolumbijský distrikt disponuje touto možností registrace. Těmito státy jsou Colorado, Connecticut, Idaho, Illinois,

¹⁴ Nutné je podotknout, že v případě Marylandu je povolena EDR pouze během doby dřívějšího hlasování. (National Conference of State Legislatures)

Iowa, Kalifornie, Maine, Maryland, Minnesota, Montana, New Hampshire, Vermont, Wisconsin a Wyoming. V roce 2018 se k uvedeným státům přidala ještě Havaj, zde je zákon schválen od roku 2014. (National Conference of State Legislatures)

Klíčovým požadavkem pro registraci je doložení trvalého bydliště v daném státě v době žádosti buď prostřednictvím řidičského oprávnění, nebo ID. Některé státy uznávají i jiné, zákonem specifikované, dokumenty, případně slovo ručitele. ID vyžadují všechny státy s EDR, v některých případech je nutné předložit identifikaci s fotografií. (National Conference of State Legislatures)

K výhodám EDR patří nejen zvýšení volební účasti, ale také snížení osobních výdajů na hlasování voličů. Jak uvedl Raymond E. Wolfinger a Steven J. Rosenstone ve svém díle *Who votes?* z roku 1980: „*registrace je většinou obtížnější než hlasování*“ (Rosenstone, Wolfinger 1980). EDR také snižuje potřebu provizorních hlasovacích lístků. Oponenti mluví o možnosti volebních podvodů, ovšem ty se stávají v minimálním množství. Navíc v případě registrace v den voleb stojí volič přímo před úředníkem, tudíž se může jevit naopak bezpečnější metodou než například registrace poštou, která je však mnohem častější. V Maine se sice mírně výdaje na volby zvýšily, nicméně přínosy této úpravy převažovaly. (Carbó, Wright 2008: 74-78)

3.2.2 Zpřísňující reformy

Demokrat Steny Hoyer v roce 2012 psal o opětovně hrozícím omezování práva volit. Sám podporoval přijetí HAVA a ve své době viděl kroky směrem k přijímání důraznějších a omezujících podmínek, hlavně ve státech ovládaných republikány. Jako příklad takových snah by mohlo posloužit zavádění nutnosti předložit identifikační dokumenty s fotografií. Daný způsob dle něj výrazně omezuje seniory, studenty, Hispánce a černochoy. Možné podvodné volební registrace se staly argumentem, který podpořil přijímání těchto reforem. (Hoyer 2012)

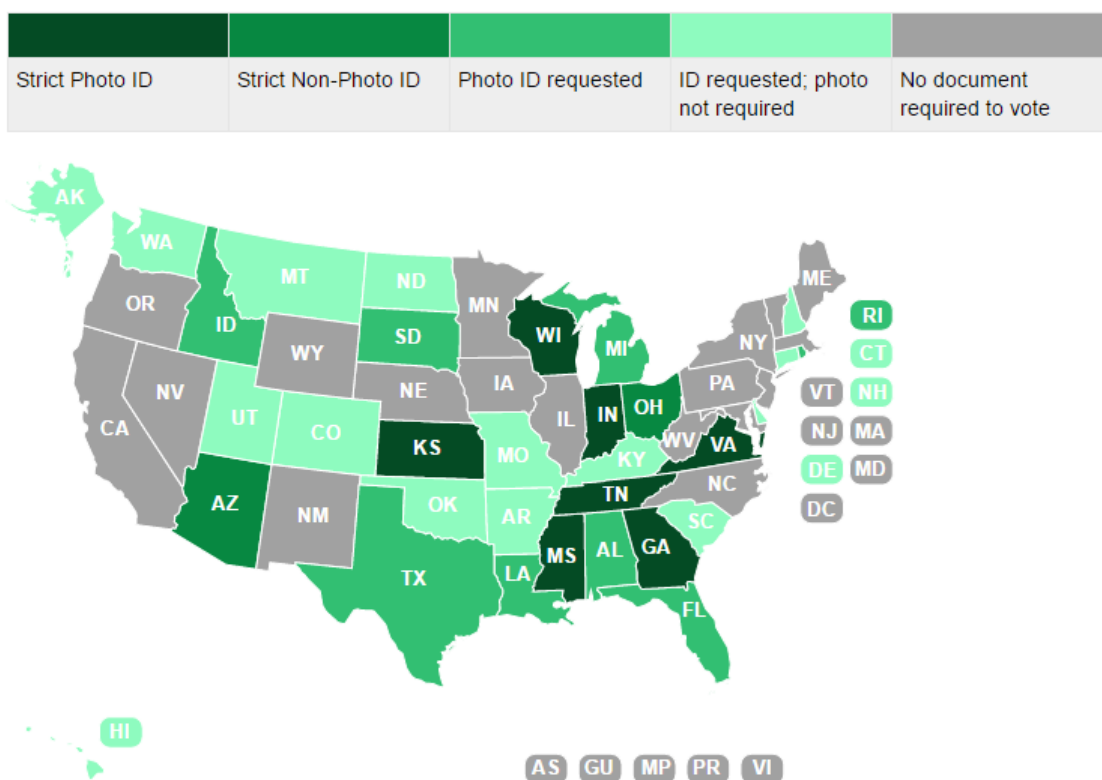
Takové reformy přijalo v roce 2016 celkem devět amerických států. Rozhodly o zkrácení doby registrace. Jednalo se o Aljašku, Arizonu, Arkansas, Havaj, Jižní Karolínu, Mississippi, Rhode Island, Utah a Washington (Horwitz 2016). K dnešnímu dni se jedná o více než 18 států, které umožňují registraci v deadlinu od 29 do 31 dnů před volbami. Na naprosto opačné straně stojí například stát Vermont, který de facto žádný deadline nemá, nebo Montana, která sice zavedla deadline 30 dní pro registraci poštou, ale osobně se volič může registrovat také kdykoli.

3.2.2.1 Identifikační průkazy s fotem

Reformou, která se často objevuje v různých státech, je zavádění povinnosti předložit průkaz s fotem buď při registraci, nebo při hlasování, popřípadě při obojím. Celkem 34 států vyžaduje nějakou formu identifikace u voleb, z toho 33 aktivně, do zákona v Severní Karolíně zasáhl soud. Ostatních 18 států používá jiné formy identifikace voličů, včetně Severní Karolíny, kde se jedná o dočasné opatření. Níže je přiložena mapa USA, ve které je zakresleno, nakolik striktní ID požadavky s fotem státy mají – čím tmavší zelená, tím jsou požadavky důslednější. (National Conference of State Legislatures)

Mapa 1: Aktuální identifikační zákony v USA k roku 2017

Voter Identification Laws in Effect in 2017

Zdroj: National Conference of State Legislatures, www.ncsl.org

Je důležité zmínit, že existují státy, které akceptují ID průkazy bez fotografií. V celkem 17 státech je možné podstoupit celou proceduru pouze s platným průkazem s fotem, v dalších 16 státech se povoluje i průkaz bez fota. Tato kategorie se pak ještě vzájemně liší ve způsobu nahrazení chybějící fotografie, případně možností hlasovat pomocí provizorního hlasovacího lístku. (National Conference of State Legislatures)

4 Vztah mezi registracemi a volební účastí

Praktická část práce je rozdělena do dvou podkapitol. První část tvoří přehled vlivu federálních reforem na počty registrovaných, druhá část je poté věnována aktuálnímu tématu – současnému vlivu registrací s ohledem na volby v roce 2016.

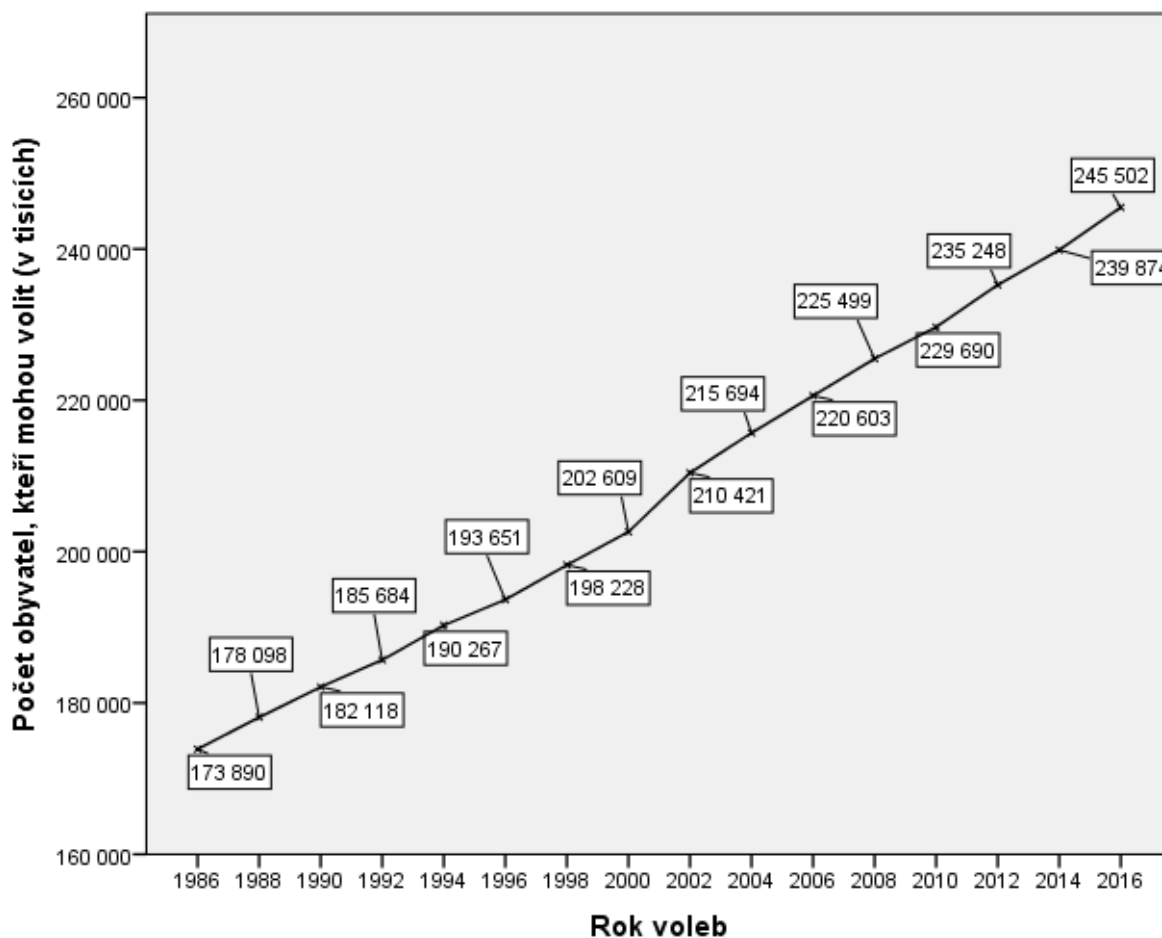
4.1 Vliv federálních reforem na počty registrovaných

Pointou všech tří hlavních reforem bylo zvýšení volební účasti a umožnění volby všem Američanům. Prvním krokem bylo zjednodušení registrací. To, zda registrovaní k volbám opravdu půjdou, je už věc druhá.

Data byla nashromážděna z United States Census Bureau, jež po každých volbách předkládá počty registrovaných dle různých kategorií. Pro tuto studii byly podstatné ty uvádějící počty registrovaných v celých Spojených státech a v jednotlivých státech. Organizace využívá dotazníky; ten, ze kterého je zde čerpáno, pochází z listopadu 2016. Možná odchylka se pohybuje maximálně v řádech tří procent. Jednotlivé údaje jsou udávány v řadách tisíců, nejedná se tedy o konkrétní čísla, což v daném případě netvoří výraznou překážku.

Následující tabulka uvádí na vývoj počtu obyvatel USA, jež byli věkově způsobilí k volbám, hodnoty jsou udávány v tisících a hranicí je říjen 2016. Čísla tedy zahrnují i jedince, kteří ze zákona dovolenou volbu nemají – mentálně postižené či odsouzené. Tabulka slouží spíše pro přehled o demografickém vývoji Spojených států, o vývoji registrací nemá žádnou vypovídající hodnotu.

Graf 5: Vývoj počtu obyvatel věkově dosahujících možnosti volit

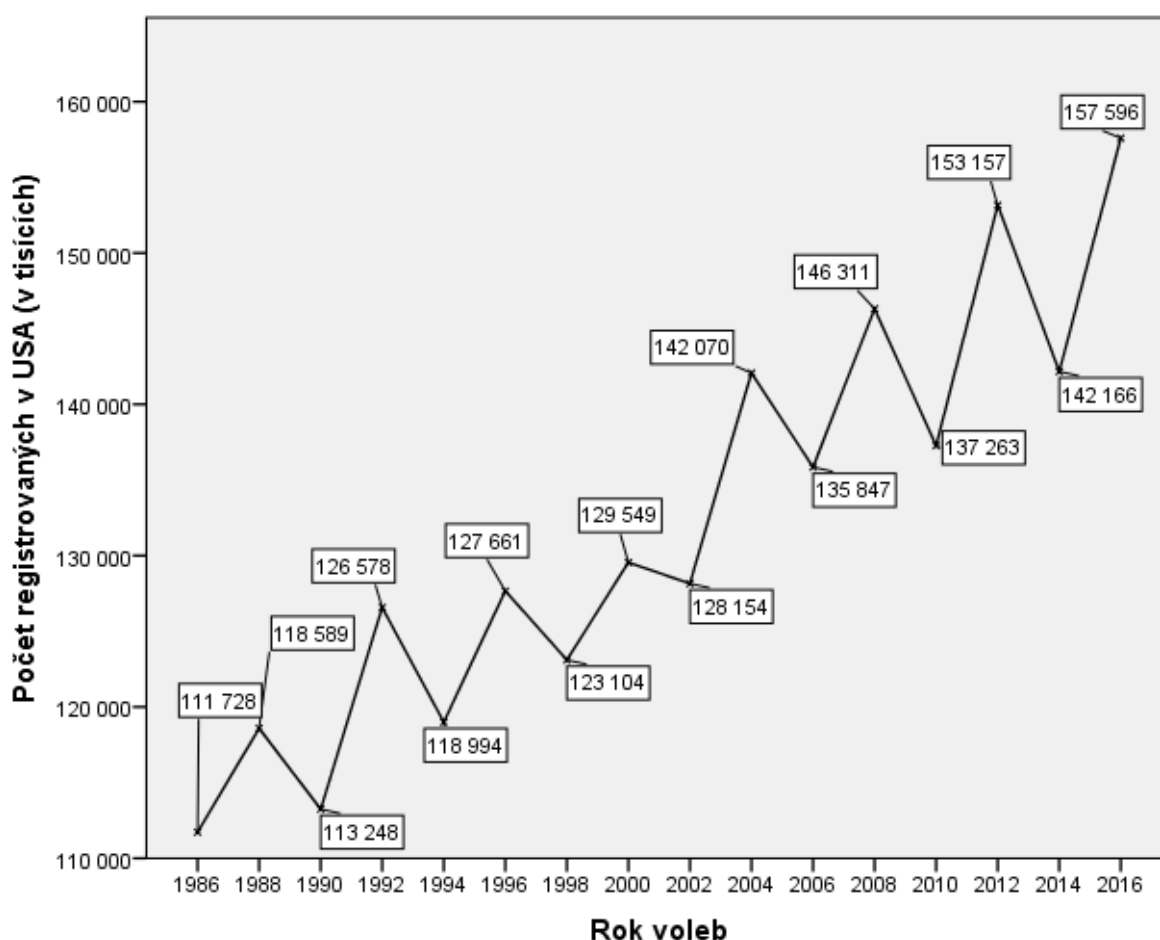
Zdroj: autorka dle dat z United States Census Bureau

Druhá tabulka v této kapitole již poukazuje na vývoj počtu registrovaných v průběhu let, kdy probíhaly volby, od roku 1986 do roku 2016. Hodnoty jsou opět v tisících a hranicí je říjen 2016. Zde je patrný obdobný trend, jaký má volební účast – v letech prezidentských voleb jsou čísla vyšší. Důvodem, proč se počty registrovaných naopak snižují, je vyškrtávání osob z registračních seznamů z důvodů smrti, zrušení registrace, nebo dokonce propadnutí¹⁵.

¹⁵ Některé útvary jakými jsou například Kolumbijský distrikt nebo Idaho, vyžadují alespoň jednu účast ve volbách za čtyři roky. V případě, že se registrovaný nedostaví za čtyři roky ani jednou k jakýmkoli volbám, ztrácí registraci a musí projít celým procesem znovu. Washington vyřazuje po neúčasti na dvou po sobě jdoucích volbách a ve Wyomingu je nutná přeregistrace, kdykoli se daný jedinec neúčastní generálních voleb.

Z tabulky je jasné, že počty registrovaných rostou, což vzhledem k přibývajícím možným voličům, není žádné překvapení. Zajímavý skok ukazuje rozdíl mezi roky prezidentských voleb 2000 a 2004. V roce 2004 se rozhodovalo o znovuzvolení prezidenta George W. Bushe, Američané si stále pamatovali teroristické útoky z roku 2001 a jejich následky. Avšak roku 2002 došlo také k přijetí HAVA, který dále usnadnil registrace. Opravdový rozdíl ukazuje až další tabulka.

Graf 6: Vývoj počtu registrovaných

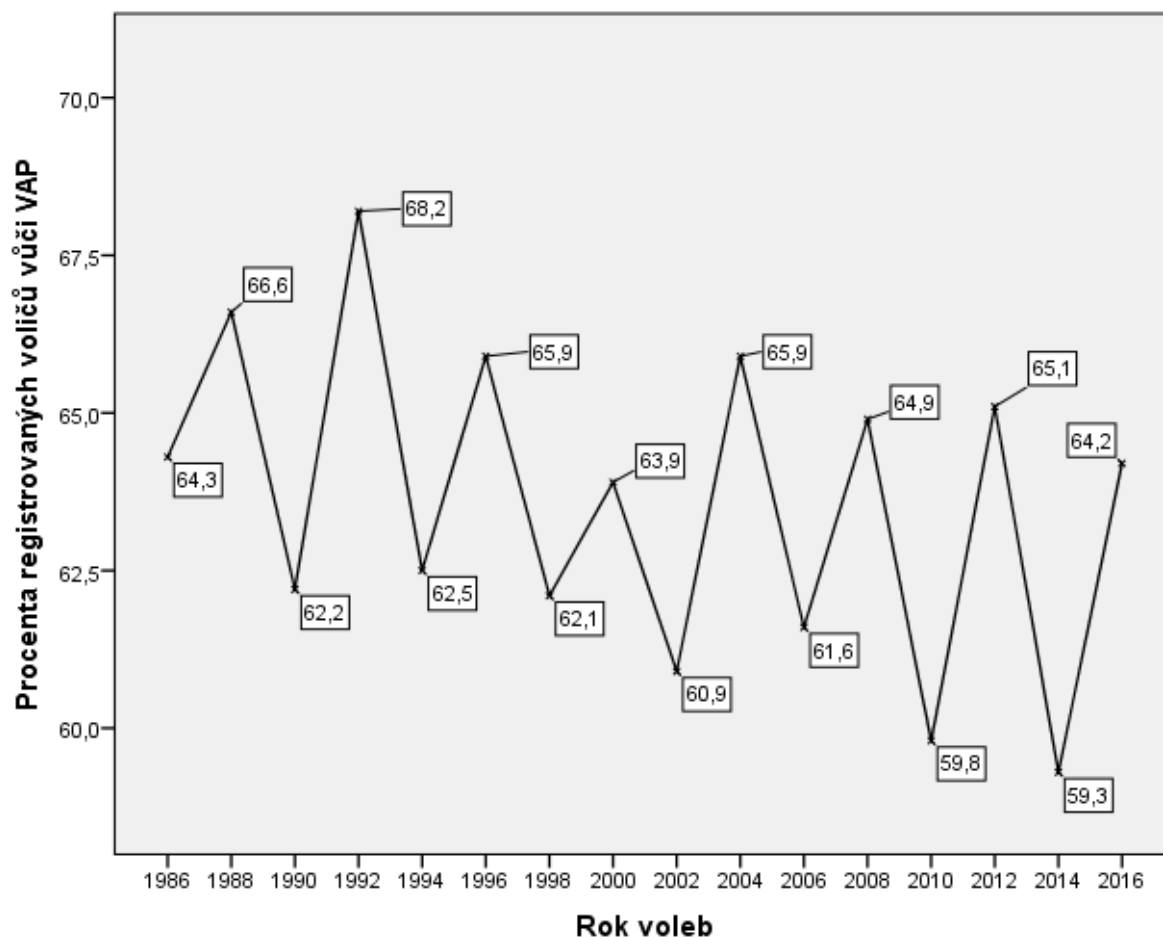

Zdroj: autorka dle dat z United States Census Bureau

Poslední tabulka této části ukazuje procenta registrovaných lidí vůči lidem věkově způsobilým volit (v grafu použita anglická zkratka VAP). Je patrné, že v tomto případě se jedná o hodně proměnlivá čísla. Až na několik výjimek poměr registrovaných VAP jak v letech prezidentských voleb, tak i v letech

voleb pouze kongresových klesá. V roce 2014 dokonce dosáhlo procento registrovaných svého minima od roku 1986. Jak je zde dokázáno, počet registrovaných sice stále roste, v poměru vůči počtu obyvatel je tomu naopak.

Graf 7: Vývoj poměru registrovaných vůči VAP

zdroj: autorka dle dat z United States Census Bureau

4.2 Vliv jednotlivých faktorů na registraci v současnosti

Zde práce vychází ze studie Stevena J. Rosenstona a Raymonda E. Wolfingera z roku 1978¹⁶. Studie těchto dvou politologů vychází z předpokladu, že „registrace je mnohdy obtížnější než hlasování“ (Rosenstone, Wolfinger 1978: 22). Podstatou bylo zaměření se na to, jaké mají jednotlivé druhy zákonných regulací registrací vliv na volební účast. K roku 1960 jich autoři našli celkem jedenáct. Mnohé z nich nejsou pro současnost důležité, protože již delší dobu nefungují – volební daň, testy gramotnosti, nutnost se přeregistrovat po určité době¹⁷. Dalším omezením je odstranění ze seznamu registrovaných po neúčasti ve volbách v určitém časovém úseku, což se dodnes objevuje například ve státě Idaho nebo v Kolumbijském distriktu, kde by volič měl hlasovat alespoň jednou za čtyři roky. (Rosenstone, Wolfinger 1978: 22-24; Harder, Krosnick 2008: 528-529)

Co se týče požadavku trvalého bydliště, ten dnes nebývá zpravidla zákonem časově omezen, i přesto by se ale mělo jednat většinou o třicet dní. Zato deadline možnosti registrace se dodnes liší – některé státy stále počítají s třicetidenním omezením před volbami, zatímco moderní myšlení směřuje k možnosti registrovat se v den voleb. Sedmým bodem je pravidelná otevírací doba, během které měly některé úřady zajišťující registraci otevřeno pouze několik dní v týdnu v určitou dobu. Díky NVRA se rozšířilo množství a variace takovýchto úřadů, tudíž je možné tento bod ve většině případů vynechat. Dalším požadavkem je, aby měly registrační úřady otevřeno i večer a v sobotu kvůli pracujícím lidem. Zde se opět nabízí zmínit NVRA a možnost registrovat se i na jiných místech. (Rosenstone, Wolfinger 1978: 24)

¹⁶ Jedná se o rok, kdy byla studie vydána v časopise American Political Science Review. Studie byla totiž zveřejněna již o dva roky dříve na výročním zasedání Americké asociace politických věd (American Political Science Association).

¹⁷ Ve smyslu přeregistrace po uplynutí určitého časového období – v roce 1960 několik států vyžadovalo po svých voličích registrovat se znovu každý rok. (Rosenstone, Wolfinger 1978: 24)

Devátým bodem je možnost registrovat se v oblastních, městských, nebo 'sousedských' (jako knihovny, požární stanice aj.) úřadech. V neposlední řadě autoři psali také o tom, že některé státy umožňovaly obyčejným občanům stát se tzv. deputy registrars, česky zástupcem žadatele o registraci, a mohly tedy registrovat ostatní voliče. Dnes tato možnost funguje například v Texasu. Poslední bod obsahuje požadavek tzv. absentee registrace, tedy v dané době registrace poštou (Rosenstone, Wolfinger 1978: 24). Dnes se mohou voliči registrovat online či dokonce přes aplikaci v chytrém telefonu.

V této studii jsou vynechána témata otevírací doby více než 40 hodin týdně a možnost registrace večer a/nebo v sobotu. Voliči se mohou registrovat v celkem 40 státech online, některé státy nabízí i mobilní aplikaci pro chytré telefony, například VOTE4DC v Kolumbijském distriktu, v ostatních 10 státech se lze registrovat alespoň poštou. Proto jsou tato dvě kritéria zahrnuta v bodu tzv. absentee registrace, tedy registrace jinými způsoby než osobně. Dále není nutné započítat kritérium místa, kde je možno se registrovat. Vzhledem k přijetí NVRA je možné se ve 45 státech registrovat při žádosti o řidičský průkaz a tyto úřady jsou lokálního charakteru. Výjimkou byly státy Idaho, Minnesota, New Hampshire, Wisconsin a Wyoming. Minnesota i přesto tuto možnost zavedla. Poslední tři zmíněné státy sice nemají možnost registrace na úřadech vydávajících řidičské oprávnění, funguje zde ovšem registrace v jiných lokálních úřadech. Pouze v případě státu Idaho je nutné navštívit okresní úřady.

Naopak jsou zahrnuty body EDR a automatické registrace, které se stávají moderními způsoby, jak usnadnit lidem registraci. Údaje o EDR pochází z internetových stránek Národní konference státních legislatur (National Conference of State Legislatures). V zástupu zpřísňujících reforem je zahrnuto kritérium nutné identifikace buď při registraci, nebo při samotných volbách.

4.2.1 Použitá metodologie

Práce využívá Pearsonův korelační koeficient k ukázaní vztahu mezi

jednotlivými kritérii omezujícími registraci a procentem registrovaných obyvatel jednotlivých států. V případě signifikance menší než ,05, bude výsledek korelace vyhodnocen dle klasifikace Davida A. de Vause (de Vaus 2002). Podobu interpretace hodnot ukazuje následující tabulka.

Tabulka 1: Interpretace hodnot korelace dle de Vause

Hodnota korelace	Interpretace souvislosti
0,01-0,09	Triviální, žádná
0,10-0,29	Nízká až střední
0,30-0,49	Střední až podstatná
0,50-0,69	Podstatná až velmi silná
0,70-0,89	Velmi silná
0,90-0,99	Téměř perfektní

Zdroj: de Vaus 2002: 272

Data k jednotlivým faktorům jsou sesbírána z webových stránek jednotlivých států (požadavek trvalého bydliště, deadline registrací, možnost absenční registrace). Pro faktor zástupce žadatelů o registraci (anglicky deputy registrants) data pochází z publikace Brennan Center, pro EDR a automatickou registraci z webu National Conference of State Legislatures. Co se týče počtu registrovaných, původně byly zaneseny do výzkumu údaje z jednotlivých webových stránek států, ovšem ta neobsahovala počty VAP. Proto bylo pro jednotnost použito dat z United States Census Bureau. Popis bodování jednotlivých požadavků je popsán v následující podkapitole. Není zahrnuta Severní Dakota, ve které registrace není na státní úrovni zavedena.

4.2.1.1 Bodování a přehled zdrojů jednotlivých kritérií výzkumu

1. Požadavek trvalého bydliště – bodování odpovídá počtu dnů, do kterého musí žadatel o registraci mít trvalé bydliště v daném státě. Tabulka s podrobnými daty je zahrnuta v kapitole 4.3.1. V případě států, kde není

- specificky udán přesný požadavek, se počítá deadline registrace. Údaje pochází z webových stránek jednotlivých států zabývajících se volbami, které jsou uvedeny v Seznamu použité literatury, doplněné údaji z oficiálních internetových stránek DMV.org (úřad pro motorová vozidla).
2. Deadline registrací – bodování odpovídá hranici počtu dnů, po které není možné se registrovat. Podrobnosti jsou v tabulce v kapitole 4.3.2. Údaje pochází z jednotlivých stránek států a DMV.org.
 3. Možnost zástupců žadatelů o registraci (tzv. deputy registrars) – obodováno 0 až 2 body, když 0 bodů patří pro žádnou možnost vzniku těchto funkcí, 1 bod pro státy, ve kterých není specifická regulace těchto zástupců, a 2 body pro státy, které umožňují fungování zástupců. Údaje pochází z webových stránek Brennan Center.
 4. Možnost jiné registrace než osobně (tzv. absentee registration) – obodováno 0 až 2 body, kde 0 bodů znamená, že se nelze registrovat jinak než osobně, 1 bod znamená možnost registrace poštou, 1,5 bodu znamená možnost registrace online s odůvodněním, 2 body pro možnost registrace jak osobně, poštou i online. Údaje pochází z jednotlivých stránek států (viz. výše) a oficiálních stránek DMV.org.
 5. Registrace v den voleb – obodováno 0 až 2 body, kde 0 bodů znamená žádnou možnost EDR, 0,5 bodů znamená možnost měnit pouze údaje během EDR, 1 bod znamená možnost EDR, nebo možnost registrovat se pouze během dřívějšího hlasování (early voting), 2 body znamenají možnost EDR a zároveň možnost registrace během dřívějšího hlasování. Údaje pochází z webových stránek NCSL.org.
 6. Automatická registrace – obodováno 0 až 2 body, kde 0 bodů patří státům, ve kterých nefunguje automatická registrace v žádném případě, 1 bod patří státům, ve kterých funguje automatická registrace na úřadech pro motorová vozidla při žádosti o řidičský průkaz, nebo v případě

Aljašky při platbě speciální daně (Permanent Fund Divident), 2 body patří státům, které umožňují automatickou registraci v DMV a jinde (případ Illinois a Rhode Island). Údaje pochází z článku na internetové stránce NCSL.org.

4.2.2 Výzkum

Následující tabulka ukazuje výsledky korelace daných požadavků s poměrem registrovaných a VAP a jejich důležitost (significant). Právě druhé zmíněné vysvětluje, zda se jedná o statisticky důležitou korelaci, pro potvrzení musí být hodnota nižší, či rovna ,05. Během zkoumání korelací jednotlivých vztahů vůči procentu registrovaných se ukázalo, že ani v jednom případě se nejedná o signifikantní vztah, který by se navzájem ovlivňoval. Nejbližší hranici se objevila možnost registrovat se v den voleb.

Tabulka 2: Výsledky korelací s procentem registrovaných vůči VAP

Korelace	
	Procento registrovaných voličů
Požadavek trvalého bydliště	-,068
Důležitost	,637
Deadline registrací	,129
Důležitost	,374
Zástupce žadatele o registraci	,134
Důležitost	,350
Možnost absenční registrace	-,142
Důležitost	,324
Registrace v den voleb	-,246
Důležitost	,085
Automatická registrace	-,095
Důležitost	,512

Zdroj: autorka dle výsledků z SPSS

4.3 Vliv jednotlivých faktorů na volební účast

Pokud tyto faktory neměly výrazný vliv na poměr registrovaných, je možné, že se projeví přímo na volební účast. I v této podkapitole je použita stejná metodologie jako v kapitole 4.2, pouze proměnná registrací se změnila na proměnnou volební účasti v prezidentských volbách v roce 2016 v procentuální podobě. Data mají stále stejný původ a není zahrnuta Severní Dakota, kde registrace není.

V tomto případě se projevil signifikantní korelační vztah hned ve třech případech – u požadavku trvalého bydliště, deadlinu registrací a u EDR. Tyto případy jsou podrobněji rozebrány v jednotlivých podkapitolách.

Tabulka 3: Výsledky korelací s volební účastí v roce 2016

Korelace	
	Volební účast
Požadavek trvalého bydliště	-,308
Důležitost	,030
Deadline registrací	-,426
Důležitost	,002
Zástupce žadatele o registraci	-,117
Důležitost	,420
Možnost absenční registrace	-,164
Důležitost	,255
Registrace v den voleb	,377
Důležitost	,007
Automatická registrace	,048
Důležitost	,742

Zdroj: autorka dle výsledků z SPSS

4.3.1 Vliv požadavku trvalého bydliště

Prvním rozebíraným faktorem je vliv požadavku trvalého bydliště. Data pochází z internetových stránek s informacemi o volbách jednotlivých států. Ve dvaceti případech byl požadavek zmíněn, v ostatních nebyl zahrnut do informací. V následující tabulce je seznam těchto států s přesným údajem. Hranice pro zbytek států se dá srovnat s deadline registrací (přehled registrací tabulka č. 5 v další podkapitole), jelikož poté není možné se registrovat, je tedy logické, že žadatel musí být obyvatelem státu před tímto koncem lhůty. Státy jsou seřazeny abecedně. V druhém sloupci je pro úplnost zahrnut i deadline registrací v daném státě.

Tabulka 4: Státy s daným požadavkem trvalého bydliště k registraci

Název státu	Požadavek trvalého bydliště (Deadline registrací)
Arkansas	30 dní (30 dní)
Colorado	22 dní (až do dne voleb včetně)
Kolumbijský distrikt	30 dní (30 dní)
Idaho	30 dní (do 25. dne daného měsíce před volbami, nebo v den voleb)
Illinois	30 dní (od 27 dní do dne voleb včetně)
Indiana	30 dní (29 dní)
Kentucky	28 dní (29 dní)
Minnesota	20 dní (21 dní, nebo v den voleb)
Mississippi	30 dní (30 dní)
Montana	30 dní (30 dní, možnost pozdních registrací)
Nebraska	0 dní (osobně druhý pátek před volbami)
Nevada	30 dní (30 dní)

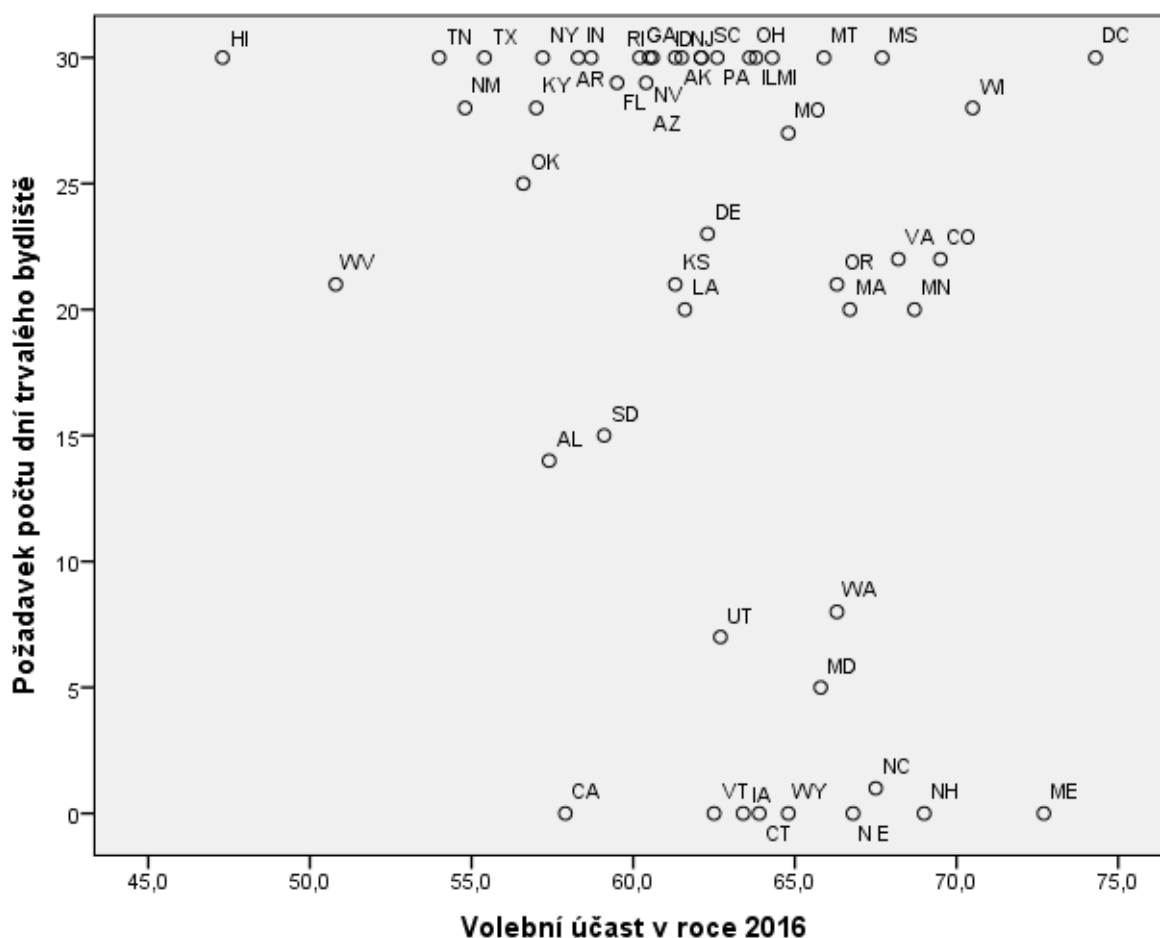
New Hampshire	0 dní (6-13 dní před volbami dle supervizora, nebo v den voleb)
New Jersey	30 dní (21 dní)
New York	30 dní (25 dní)
Ohio	30 dní (30 dní)
Oregon	21 dní (21 dní)
Pensylvánie	30 dní (30 dní)
Rhode Island	30 dní (30 dní)
Wisconsin	28 dní (do dne voleb včetně)

Zdroj: autorka dle dat z webových stránek jednotlivých států (uvedeny v Seznamu použité literatury)

Korelační koeficient $-0,308$ poukazuje na střední korelaci záporné hodnoty. Platí tedy, že čím větší je lhůta, po kterou musí mít žadatel o registraci bydliště přihlášené v daném státě, tím nižší byla volební účast v prezidentských volbách 2016.

Graf č. 8 zobrazuje rozložení jednotlivých států. Zde je na první pohled patrné, že nejčastější požadavek 30 dnů neznamená nízkou volební účast. Dobrým příkladem je Kolumbijský distrikt, který měl nejvyšší volební účast vůbec. Naopak Havaj měla se 30 dny nejnižší účast. Na opačné straně s 'nulovým' požadavkem bydliště v daném státě stojí Maine, který měl druhou nejvyšší volební účast v roce 2016. Tvrzení, že čím nižší je nutnost bydlet určitou dobu ve státě, tím vyšší je volební účast, potvrzují státy Havaj, Západní Virginie, Alabama, Jižní Dakota, Utah, Washington, Maryland a Maine (seřazeno zleva doprava dle grafu).

Graf 8: Postavení jednotlivých států – faktor trvalého bydliště vůči volební účasti v roce 2016

Zdroj: autorka dle dat z webových stránek jednotlivých států

4.3.2 Vliv deadline registrací

Dalším faktorem je deadline možnosti registrovat se. Ten se liší stát od státu. Zatímco některé státy nepřijímají žádosti již 30 dní před volbami, na druhém konci stojí státy s EDR. V současnosti se objevují jak snahy snížit tuto hranici, tak i snahy naopak hranici ještě více omezit. V tabulce níže je přehled států a jejich deadlineů, po uplynutí kterých se žadatelé již nemohou registrovat.

Tabulka 5: Přehled států a jejich deadlinů registrací

Deadline registrací ¹⁸	Státy (abecedně)
EDR	CO, CT, IA, ME ¹⁹ , MN ²⁰ , NE ²¹ , VT, WI, WY
1-8 dní	MD ²² (5), NC ²³ (1), NH ²⁴ (6), UT ²⁵ (7), WA ²⁶ (8)
14-16 dní	AL (14), CA (15), ID ²⁷ (16), SD (15)
20-25 dní	DE ²⁸ (23), KS (21), LA ²⁹ (20), MA (20), NJ (21), NY (25), NC (25), OK (25), OR (21), VA (22), WV (21)
27-30 dní	AK (30), AZ (29), AR (30), DC (30), FL

18 Některé státy mají deadline nepřímo určen, například Delaware, ve kterém nejsou přijaty žádosti po čtvrté neděli před volbami – k určení přesného čísla bylo použito přesný počet dní v prezidentských volbách 2016.

19 Při registraci poštou, nebo při registračních akcích je deadline 21 dní, ovšem ve státě funguje EDR.

20 V Minnesotě existuje hranice 21 dní, ovšem možnost registrace se znovu otevírá v den voleb.

21 Při online registraci není deadline, osobně je dva týdny před volbami.

22 Deadline je dán na 21 dní, ovšem je možnost registrovat se při dřívějším hlasování (early voting). To bylo v roce 2016 určeno od 27.10 do 3.11., tedy poslední možnost byla 5 dní před volbami.

23 Podobný případ jako v poznámce 16 – hranice je 25, ale existuje možnost registrovat se při dřívějším hlasování, které bylo od 20.10. do 7.11., tedy zbýval jeden den do voleb.

24 Deadline záleží na daném tzv. supervizorovi registračního seznamu, data se pohybují mezi 6 a 13 dny – zvolena je nižší hranice. Pro online registraci musí být udány důvody.

25 Zájemci v Utahu se mohou registrovat do 30 dní před volbami poštou nebo osobně, ale je zde možnost registrovat se online do 7 dní před volbami.

26 V případě Washingtonu se lze registrovat do pondělí čtyři týdny před volbami na poště či online, ale lze v pondělí týden před volbami se registrovat osobně, v roce 2016 to bylo osm dní před volbami.

27 V Idahu je nutné se registrovat do 25.dne daného měsíce před volbami, v roce 2016 se jednalo o 16 dní.

28 Viz poznámka 14.

29 Vybrán kratší deadline – 20 dní při online registraci, 30 dní při registraci poštou a osobně.

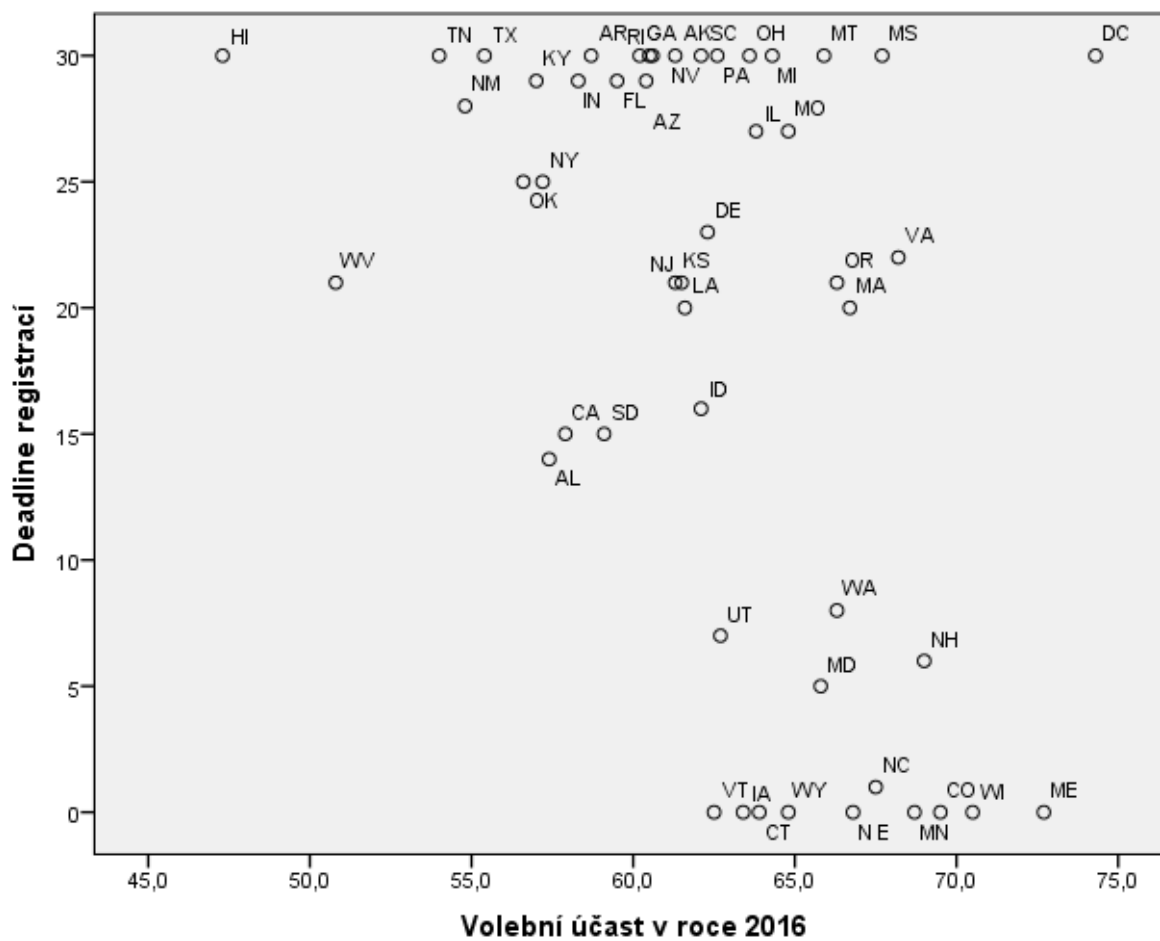
(29), GA (30), HI (30), IL (27), IN (29), KY (29), MI (30), MS (30), MO³⁰ (27), MT (30), NV (30), NM (28), OH (30), PA (30), RI (30), SC (30), TN (30), TX (30),

Zdroj: autorka dle dat z webových stránek jednotlivých států

Následuje přehled států v grafu. V tomto případě se jedná o nejsilnější důležitost dle Pearsonova korelačního koeficientu. Je tedy jasné, že deadline registrací ovlivnil volební účast v prezidentských volbách 2016. Dle interpretace hodnot podle de Vause se jedná o podstatnou korelaci. Tato skutečnost je všeobecně známou a tato studie ji potvrzuje i v roce 2016.

³⁰ Deadline určen na čtvrtou středu před volbami, v roce 2016 to bylo do 12.10, tedy 27 dní před volbami.

Graf 9: Přehled států ve faktoru deadline registrací

Zdroj: autorka dle výsledků v SPSS

4.3.3 Vliv registrace v den voleb

Poslední podkapitolou třetího zkoumání této práce je vliv EDR, který souvisí s předchozí podkapitolou. Zde je přímo bodováno, zda stát umožňuje registraci v den voleb, případně při dřívějším hlasování (EV). Státy, které toto neumožňují, byly obodovány nulou, státy s možností EDR a státy, kde je možnost se registrovat pouze během EV, jedničkou a státy s možností registrovat se během EV a EDR dostaly dvojku. Dva státy obdržely půl bodu – Delaware, protože je během EDR možná pouze změna údajů, a New Hampshire, kde pro EDR musí být žadatel kvalifikován. Havaj do těchto států zanesena není, ačkoli zákon o EDR byl již přijat – v platnost by měl vejít v roce 2018. Následující tabulka ukazuje rozdělení států do těchto skupin.

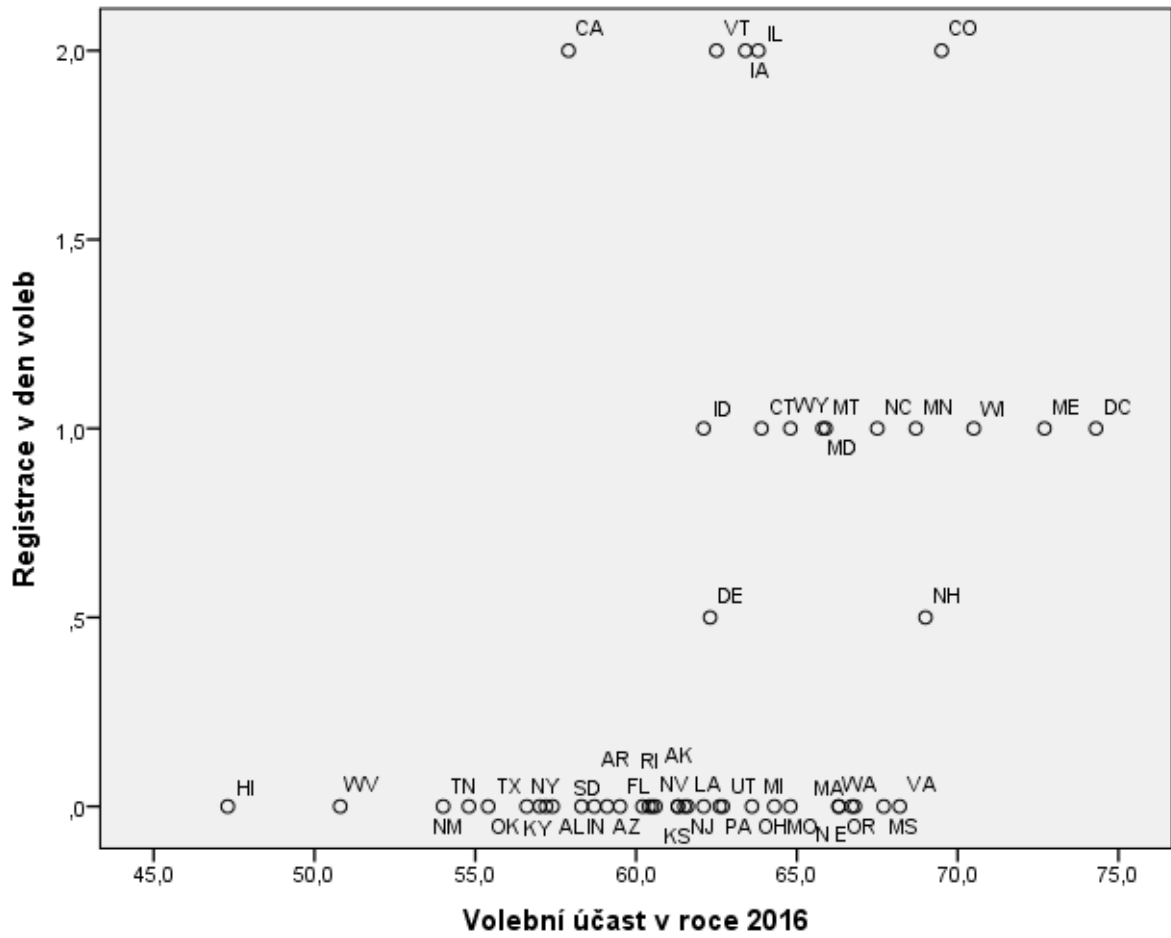
Tabulka 6: Přehled států a jejich možností EDR

Možnost registrace v den voleb	Státy
Ne (0 bodů)	AL, AK, AZ, AR, FL, GA, HI, IN, KS, KY, LA, MA, MI, MS, MO, NE, NV, NJ, NM, NY, OH, OK, OR, PA, RI, SC, SD, TN, TX, UT, VA, WA, WV
Pouze změna údajů / kvalifikace (0,5 bodů)	DE, NH
Ano pouze EDR / jen během EV (1bod)	CT, DC, ID, ME, MD, MN, MT, NC, WI, WY
Ano EDR i během EV (2 body)	CA, CO, IL, IA, VT

Zdroj: autorka dle dat z webu NCSL.org

Dle výsledků korelace se jedná o silnou důležitost, je tedy taktéž jasné, že to byla i přímo možnost registrace v den voleb, která ovlivnila účast ve volbách 2016. Jak již bylo řečeno, jedná se o dílčí problematiku předchozí podkapitoly 4.3.2. Pearsonův korelační koeficient ,377 ukazuje na středně silnou korelaci. Graf níže nastiňuje postavení jednotlivých států.

Graf 10: Postavení států s ohledem na faktor EDR

Zdroj: Autorka dle dat v SPSS

4.4 Shrnutí výzkumu

První část výzkumu se zabývala vlivem federálních reforem na počty registrovaných voličů v celých Spojených státech. Logickým výsledkem byl zvyšující se počet občanů věkově způsobilých volit, který se zvýšil z téměř 174 milionů v roce 1986 na 245 milionů v roce 2016 dle dat z United States Census Bureau. Následoval graf vývoje počtu registrovaných voličů. Byl zde znatelný růst a zároveň se ukázalo, že v letech midterm voleb dochází kromě snížení volební účasti i ke snížení počtu registrovaných. Je možné ztratit registraci zrušením, úmrtím a v některých státech po neúčasti v určitém počtu voleb. V roce 2016 byl počet registrovaných nejvyšší od roku 1986. Poslední graf vysvětloval vývoj poměru registrovaných vůči věkově způsobilým občanům, jednalo se tedy o porovnání údajů z obou předchozích grafů. Výsledkem byl mírný pokles poměru mezi proměnnými. Opět se objevily nižší údaje v dobách midterm voleb. Absolutně nejvyšší poměr se projevil v roce 1992, a to 68,2 %. Naopak nejnižší poměr ukázaly midterm volby v roce 2014 s 59,3 %.

Druhou částí bylo zkoumání vlivu jednotlivých faktorů na registraci ve vztahu k volební účasti v prezidentských volbách v roce 2016. Bylo použito Pearsonova korelačního koeficientu k poukázání jednotlivých vlivů, který byl hodnocen dle škály Davida A. de Vause. Zkoumána byla primárně důležitost požadavků, kdy bylo v případě výsledku vyššího ,05 kritérium vyřazeno a dále nerozebíráno, jelikož patrný vliv je v těchto případech pouze náhodným jevem. Původním záměrem práce bylo zkoumání vlivu jednotlivých kategorií požadavků na počty registrovaných, v tomto případě na poměr registrovaných voličů vůči VAP. Důležitost u všech korelací však poukázala na skutečnost, že v žádném z daných případů se nejedná o podstatný vliv, všechny výsledky byly vyšší než ,05. Z tohoto důvodu byl zkoumán vliv požadavků přímo na volební účast a zde se projevil vztah u tří kritérií, konkrétně u požadavku trvalého bydliště, deadlinu registrací a EDR. V případě ostatních se opět jednalo o náhodný vliv.

Tyto tři faktory byly dále rozebrány. Zkoumání požadavku trvalého bydliště ukázalo platnost skutečnosti, že čím byla lhůta, po kterou musí mít žadatel o registraci přihlášené bydliště v daném státě, tím nižší byla v roce 2016 volební účast. Graf poukázal rozložení jednotlivých států v této škále. Výjimkou ze zjištěného poznatku byl Kolumbijský distrikt, ve kterém je nutnost mít trvalé bydliště 30 dní před volbami, ale volební účast byla v roce 2016 nejvyšší.

U deadlinu registrací se jednalo o podstatnou korelaci. To znamená, že se volební účast v daném roce snižovala spolu se zvyšováním deadlinu registrací, tedy čím delší bylo období před volbami, po které se voliči již nemohli registrovat, tím nižší byla účast na volbách. Státem, který z tvrzení vybočoval, byl opět Kolumbijský distrikt, ve kterém platí 30denní deadline registrace, ale volební účast byla nejvyšší.

V případě vlivu registrace v den voleb bylo zjištěno, že státy s možností EDR měly vyšší účast než státy bez této možnosti. Celkem pět států (Colorado, Illinois, Iowa, Kalifornie a Vermont) poskytovalo voličům v roce 2016 možnost registrace během dřívějšího hlasování (early voting) i během dne voleb. Tyto státy byly obodovány největší hodnotou. Nejvyšší volební účast se však v těchto státech neprojevila. U ostatních faktorů se opět nejednalo o vztah, který by ovlivňoval přímo volební účast.

5 Případová studie – stát Wisconsin

Stát Wisconsin patří dlouhodobě mezi státy USA s vysokou volební účastí, zpravidla se jedná o nadprůměrná čísla, i když byl v roce 2011 přijat zákon, který zavedl nutnost předložit identifikační dokument s fotografií. Za předpokladu, že požadavek identifikačního dokumentu s fotkou při žádosti o registraci snižuje volební účast, Wisconsin z tvrzení vybočuje. V posledních prezidentských volbách v roce 2016 byla účast 67,3 % oproti celkové účasti 60,2 % v celých Státech.

Následující tabulka předkládá přehled volební účasti ve volbách od roku 2000 do roku 2016 v procentuálních číslech. Třetí sloupec ukazuje celkovou celonárodní účast v procentech k porovnání, čtvrtý rozdíl mezi jednotlivými počty. Tabulka obsahuje i stará data, která jsou zde zařazena z důvodu představy a dokázání nadprůměrné účasti po celou dobu. Hranice roku 2000 je vybrána jako počátek nového tisíciletí. Jak lze z dat poznat, vždy se jednalo o nadprůměrně vysokou volební účast, rozdíl mezi státní a celonárodní účastí dosahoval v roce 2014 až 18,1 %. V roce 2016, kdy byl zákon o ID s fotografií v platnosti, byla účast vyšší o 7,1 %.

Tabulka 7: Přehled volební účasti ve volbách od roku 2000 do 2016

Rok voleb	Volební účast WI (1)	Volební účast USA (2)	Rozdíl v účasti
2000	67,0 %	55,3 %	11,7 %
2002	44,0 %	40,5 %	3,5 %
2004	72,9 %	60,7 %	12,2 %
2006	50,9 %	41,3 %	9,6 %
2008	69,2 %	62,2 %	3,0 %
2010	49,7 %	41,8 %	7,9 %
2012	70,4 %	58,6 %	11,8 %
2014	54,8 %	36,7 %	18,1 %
2016	67,3 %	60,2 %	7,1 %

Zdroj: autorka dle dat z webu (1) Volební komise Wisconsinu a (2) Projekt amerických voleb (United States Elections Project)

Z celkového počtu 5 778 708 obyvatel (k 1. 6. 2016) bylo k 1. 10. 2017 registrováno 3 339 845 obyvatel. Podle americké vládní organizace United States Census Bureau je starších 18 let celkem 4 490 056 obyvatel. Jedná se tedy o 74,4 % registrovaných lidí, kteří jsou věkově způsobilí volit. Pro úplnost následuje tabulka počtu registrovaných ke dnu voleb od roku 2008 do 2016. Data k předchozím ročníkům nebyla na webu k dostání.

Tabulka 8: Počet registrovaných v letech voleb od 2008 do 2016.

Rok voleb	Počet registrovaných ³¹
2008	3 502 196 (k 31. 10. 2008)
2010	3 382 129 (k 3. 8. 2010)
2012	3 515 230 (k 5. 11. 2012)
2014	3 402 741 (k 1. 11. 2014)
2016	3 558 877 (ke 2. 11. 2016)

Zdroj: Autorka dle dat z webu Volební komise Wisconsinu

Ve Wisconsinu je možné se registrovat čtyřmi způsoby – poštou, online, na obecním úřadě, nebo v den voleb (EDR). Při registraci poštou a online je nutné poslat registrační formulář maximálně do 20 dnů před volbami. Online registraci mohou provést pouze žadatelé s platným řidičským průkazem, nebo s ID s fotem od DMV. Při žádosti poštou je nutné přiložit důkaz trvalého bydliště v daném státě. Na obecním úřadě existuje možnost registrace do posledního pátku před volbami a vždy je nutné doložit bydliště, stejně jako při registraci v den voleb. V případě, že řidičský průkaz nebo identifikační karta nejsou platné, volič může předložit poslední čtyři čísla sociálního pojištění. (G. A. B. Staff 2013: 4)

Wisconsin se stal jedním z prvních států, které přijaly možnost EDR. Došlo k tomu v roce 1976 v balíku spolu s jinými změnami volebního procesu. Lidé tuto možnost využívají, v průměru se jedná o 10-15 % voličů, kteří v každých volbách hlasovali po registraci, či úpravě svých údajů (G. A. B. Staff 2013: 5). Průzkum po prezidentských volbách 2008 ukázal, že 99 % voličů bylo 'spíše spokojeno' nebo 'velmi spokojeno' se svou zkušeností s volbami (G. A. B. Staff 2013: 6). Mezi možné následky v případě zrušení EDR by se řadila povinnost zavést požadavky vyplývající z HAVA a NVRA, kterým se

31 Data se na samotném webu mohou lišit. Liší se například při celkovém počtu registrovaných dle věku a dle okresů. Nikdy se ovšem nejedná o natolik veliké rozdíly, aby změnily podstatu.

díky této registraci Wisconsin vyhnul. Skupina G.A.B. ve své zprávě zjistila, že by stát a jeho partnerské organizace v případě zrušení EDR přišly až o deset milionů dolarů. (G. A. B. Staff 2013: 2-3)

Následující tabulka představuje přehled s počty registrovaných voličů a odevzdaných hlasů v prezidentských volbách v roce 2016. První údaj představuje počet registrovaných k deadline registrace, tedy 20 dní před volbami. Druhý údaj zahrnuje počet později registrovaných (Late Registrants), kteří byli zaregistrováni po deadline. Následuje počet registrovaných občanů při EDR, počet odevzdaných hlasovacích lístků a poslední údaj tvoří počet voličů.

Tabulka 9: Přehled účasti ve volbách v prezidentských volbách 2016

	Celostátní údaj
Počet registrovaných	3 523 090
Počet později registrovaných	61 505
Počet registrovaných při EDR	381 444
Počet odevzdaných hlasovacích lístků	2 997 276
Počet voličů	2 996 886

Zdroj: autorka dle dat z publikace o volbách 2016 (Election Voting and Registration Statistics Report 2016)

Nutnost předložit ID s fotkou zavedl zákon v roce 2011, ačkoli nebyl v platnosti ještě v jarních volbách v roce 2015³² (Haas 2015). V oddílu 2 tohoto zákona je napsáno, že „*důkaz trvalého bydliště*“ znamená předložit dokument, který obsahuje jméno jedince, kterému byl vydán, jehož jméno se shoduje se jménem v registračním formuláři, (...) a obsahuje fotografii dané osoby...“ (2011 Wisconsin Act 23: 3). Jedinou výjimkou jsou případy absenčního hlasování pro vojáky, občany žijící v zahraničí, občany označené jako důvěryhodní voliči³³, také pro voliče žijící v pečovatelském domě či domově důchodců, či pro lidi s vírou zakazující fotografie (Bring it to the ballot). Stát Wisconsin nabízí státní ID zdarma bez nutnosti předložit rodný list.

Celkově se jedná o jeden z nejstriktnějších zákonů v celých USA. Téměř 17 000 registrovaným voličům nebylo umožněno odvolit kvůli danému zákonu, na což přišli dva politologové z Univerzity ve Wisconsinu ve své studii (Wines 2017). Federální soud sice nařídil, aby bylo každému voliči na základě jeho žádosti vydáno ID zdarma, toto opatření bylo ovšem kritizováno jako neefektivní. Na základě dotazníků 160 000 registrovaných ze dvou populačně největších distriktů, kteří v roce 2016 neodvolili, se ukázalo, že 11,2 % nemohlo

32 V roce 2015 proběhly volby do školních rad a municipální volby. (Ballotpedia)

33 Voliči, kteří mají kvůli věku, fyzické nemoci, nemožnosti či invaliditě problémy s cestou do volební místnosti.

volit právě kvůli tomuto zákonu. Z toho 6 % nemělo odpovídající formu ID a zbylí nešli k volbám, protože věřili, že by jejich ID nestačilo. Ovlivnění byli také afroameričtí voliči a voliči z nízkopříjmových rodin. (Wines 2017)

Závěr

Volební registrace byly v USA původně zavedeny proto, aby zabraňovaly podvodům při volbách. Později však cílily především na ztižení hlasovacího práva pro menšiny a imigranty. Dnes jsou registrace pokládány za jeden z hlavních důvodů nízké volební účasti v zemi.

Registrace se stávaly součástí volebního zákonodárství států od počátku 19. století. Ke konci 19. století pak zejména jižanské státy přijímaly zákony, jejichž účelem bylo znesnadnit registrace menšin, třebaže Nejvyšší soud měl později snahu některé vysloveně diskriminační zákony eliminovat. Výrazné změny prosadil až Kongres ve druhé polovině 20. století a na počátku 21. století. Tehdy registrace prošla vývojem v podobě několika volebních reforem, konkrétně tří hlavních federálních zákonů - Zákonu o volebních právech z roku 1965, Národním zákonu o volebních reformách z roku 1993 a Zákonu na pomoc americkým volbám z roku 2002.

Každý ze zákonů přinesl pokrok v jiné oblasti. První zákon z roku 1965 se týkal zejména problematiky afroamerické menšiny a díky němu došlo ke zvýšení procenta registrovaných černošských obyvatel. Zákon je obecně považován za jeden z nejúspěšnějších federálních zákonů vůbec. Druhému v pořadí, Národnímu zákonu o volebních reformách, se přezdívalo motor-voter bill. Zavedl totiž možnost registrovat se na Úřadech pro motorová vozidla (DMV) při žádosti o řidičské oprávnění a na některých dalších místech státní správy a usnadnil tak registraci zejména mladým voličům. Posledním významným federálním zákonem byl Zákon na pomoc americkým volbám, jehož hlavním cílem bylo standardizovat registrační postupy. Záměrem všech zákonů bylo zvýšit počty registrovaných a v důsledku toho i volební účast, což až na výjimky zákony splnily.

Uplatnění volebního práva však doposud není samozřejmostí pro všechny, obzvláště příslušníci menšin a rodiny s nízkými příjmy mohou mít z

důvodů přísnějších zákonů pro registraci ztížený přístup k volbám. Nabízí se tvrzení, že pokud registrace omezují volební účast, pak by jejich zrušení naopak volební účast mohlo posílit. Tím pádem by v Severní Dakotě, jediném státě bez registrací, měla být volební účast nejvyšší. To se ovšem nepotvrdilo, naopak stát Wisconsin, kde jsou v platnosti jedny z nejpřísnějších registračních zákonů, měl volební účast v roce 2016 vyšší než Severní Dakota. Proti zrušení registrací navíc stále brojí část veřejnosti a státní zákonodárci, kteří se obávají možných volebních podvodů.

Přístup jednotlivých států k registracím je rozdílný. Zatímco v některých státech se snaží registrace nadále zjednodušovat, například snižováním deadlinu registrace, zaváděním možnosti registrace v den voleb či automatické registrace, v jiných státech unie probíhají změny, které přístup k volbám ztěžují. Velmi častým prostředkem takového zpřísnění se stalo zavádění povinného identifikačního průkazu s fotografií při registraci, při hlasování, případně v obou případech.

Prvním cílem práce bylo odpovědět na otázku, zda a jakým způsobem ovlivnily tři stěžejní federální zákony počet registrovaných. Literatura zabývající se dopadem těchto federálních reforem udává postupné zvýšení počtu registrovaných hlavně z řad příslušníků menšin a nízkopříjmových rodin. Samotný výzkum této práce, pokud jde o poměr registrovaných vůči věkově způsobilým, však tuto skutečnost nepotvrdil ve všech případech. Pokud je pominuta skutečnost, že v letech midterm voleb je zájem voličů o volby nižší, což údaje potvrdily, vzrůst poměru registrovaných vůči věkově způsobilým se objevil až v případě přijetí posledního zákona v roce 2002.

Dalším úkolem bylo zjistit, co ovlivnilo poměr počtu registrovaných vůči počtu věkově způsobilých voličů v prezidentských volbách v roce 2016. Práce došla k závěru, že v tomto případě se jednalo pouze o náhodný vztah a daná kritéria poměr registrovaných neovlivnila. Ve vztahu kritérií k volební účasti v daném roce se již vztah projevil, a to v případě požadavku trvalého pobytu,

deadlinu registrací a možnosti registrace v den voleb. Tyto tři faktory v určité míře přímo ovlivnily volební účast v roce 2016.

Téma volebních registrací je nevyčerpatelným zdrojem studií. Jedná se o neustále živé téma, které poutá pozornost aktivistů a novinářů a zároveň rozděluje demokraty a republikány. Kromě zkoumání vlivu faktorů u jednotlivých voleb se v současnosti lze zabývat důsledky přijímání nových reforem, jakými je například automatická registrace. Bylo by zajímavé zapojit větší množství kritérií nebo aplikovat postup na dřívější volby a výsledky porovnat. Ačkoli se jedná o téma, které se České republiky nedotýká, rozhodně stojí za zkoumání.

Summary

The use of electoral law is not yet a matter of course for all, especially members of minorities and low-income families may have more difficult access to elections because of stricter registration laws. It is suggested that if the registration limits voter turnout, then the cancellation of the voter turnout could reinforce the voter turnout. Hence, in North Dakota, the only non-registered country, the highest turnout should be. This, of course, has not been confirmed, while Wisconsin, where one of the strictest registration laws is in force, had a turnout in 2016 higher than North Dakota.

National access to registrations is different. While attempts to simplify registration in some countries, for example by reducing registration deadlines, introducing registration options on election day or automatic registration, changes are taking place in other countries of the Union, making access to elections more difficult.

Although the number of US residents increases and the number of registered citizens is increasing, the growth of these two variables was only reflected in the adoption of the last law in 2002.

In the case of determining what affected the ratio registered with the number of eligible voters in 2016, the direct relationship did not materialize. It only emerged when examining the influence of the same factors directly on election participation in the presidential election in 2016, specifically in the case of permanent residence criteria, deadlines of registrations and options to register on election day.

Seznam zkratk a překladu

	Absentee voting / registration (Absenční hlasování / registrace)
	Deputy registrar (Zástupce žadatele o registraci)
DMV	Department of Motor Vehicles (Úřad pro motorová vozidla)
EV	Early Voting (Dřívější hlasování)
EAC	Election Assistance Commission (Komise volební asistence)
EDR	Election Day Registration (Registrace v den voleb)
FEB	Federal Election Bill (Federální zákon o volbách, Lodge Force Bill)
FEC	Federal Election Commission (Federální volební rada)
HAVA	Help America Vote Act (Zákon na pomoc americkým volbám)
NVRA	National Voter Registration Act (Národní zákon o volebních registracích)
	National Voter Registration Day (Národní den volebních registrací)
	Reconstruction Act (Rekonstrukční zákon)
UOCAVA	Uniformed and Overseas Citizens Absentee Voting Act (Zákon o absenčním hlasování uniformovaných občanů a občanů v zámoří)
USA	United States of America (Spojené státy americké)

Voting Accessibility for the Elderly and Handicapped Act (Zákon o volební přístupnosti pro starší a hendikepované)

VAP Voting-Age Population (Občané věkově způsobilí volit)

VRA Voting Rights Act (Zákon o volebních právech)

Zkratky států

AL Alabama

AK Aljaška

AZ Arizona

AR Arkansas

CA Kalifornie

CO Colorado

CT Connecticut

DC Kolumbijský distrikt

DE Delaware

FL Florida

GA Georgie

HI	Havaj
ID	Idaho
IL	Illinois
IN	Indiana
IA	Iowa
KS	Kansas
KY	Kentucky
LA	Louisiana
ME	Maine
MD	Maryland
MA	Massachusetts
MI	Michigan
MN	Minnesota
MS	Mississippi
MO	Missouri
MT	Montana

NE	Nebraska
NV	Nevada
NH	New Hampshire
NJ	New Jersey
NM	Nové Mexiko
NY	New York
NC	Severní Karolína
ND	Severní Dakota
OH	Ohio
OK	Oklahoma
OR	Oregon
PA	Pensylvánie
RI	Rhode Island
SC	Jižní Karolína
SD	Jižní Dakota
TN	Tennessee

TX	Texas
UT	Utah
VT	Vermont
VA	Virginie
WA	Washington
WV	Západní Virginie
WI	Wisconsin
WY	Wyoming

Seznam použité literatury

Prameny (obecné)

Bring it to the ballot – <http://www.bringitwisconsin.com>

Election Voting and Registration Statistics Report 2016 – <http://elections.wi.gov>

Help America Vote Act - <http://www.elections.ny.gov>

<http://www.ballotpedia.org>

<http://www.census.gov>

<https://www.dmv.org>

<http://www.historyplace.com>

<http://www.justice.gov>

<http://www.usa.gov>

National Conference of State Legislatures - <http://www.ncsl.org>

National Voter Registration Act - <http://www.fvap.gov>

National Voter Registration Day – <https://www.nationalvoterregistrationday.org>

North Dakota Secretary of State – <https://vip.sos.nd.gov>

The History Place - <http://www.historyplace.com/>

United States Election Project - <http://www.electproject.org>

VoteRiders – <http://www.voteriders.org>

Voting Rights Act - <http://www.library.clerk.house.gov>

Prameny (údaje pro výzkum)

2011 Wisconsin Act 23, Voter Registration Guide - <http://www.elections.wi.gov>

Alabama - <http://sos.alabama.gov>

Aljaška - <http://www.elections.alaska.gov/>

Arizona - <https://www.azsos.gov>

Arkansas – <http://www.dmv.org>

Colorado - <http://www.sos.state.co.us>

Connecticut - <https://voterregistration.ct.gov>

Delaware - <https://elections.delaware.gov>

Florida - <http://www.dos.myflorida.com>

Georgia - <http://sos.ga.gov>

Havaj - <http://elections.hawaii.gov>

Idaho - <http://www.idahovotes.gov>

Illinois - <http://www.elections.il.gov>

Indiana - <https://www.faqs.in.gov>

Iowa - <https://sos.iowa.gov>

Jižní Dakota - <https://sdsos.gov>

Jižní Karolína - <https://www.scvotes.org>

Kalifornie - <http://www.sos.ca.gov>

Kansas - <http://www.kssos.org>

Kentucky - <https://www.elect.ky.gov>

Kolumbijský distrikt - <https://www.dcboe.org>

Louisiana - <https://www.sos.la.gov>

Maine - <http://www.maine.gov>

Maryland - <http://www.elections.state.md.us>

Massachusetts - <http://www.sec.state.ma.us>

Michigan - <http://www.michigan.gov>

Minnesota - <http://www.sos.state.mn.us>

Mississippi - <http://www.sos.ms.gov>

Missouri - <https://www.sos.mo.gov>

Montana - <http://sos.mt.gov>

Nebraska - <http://www.sos.ne.gov>

Nevada – <http://nvsos.gov>; <http://www.sos.ne.gov>

New Hampshire - <http://sos.nh.gov>

New Jersey - <http://www.njelections.org>

New York - <http://www.elections.ny.gov>

Nové Mexiko - <https://portal.sos.state.nm.us>

Ohio - <https://www.sos.state.oh.us>

Oklahoma - <https://www.ok.gov>

Oregon - <http://sos.oregon.gov>

Pensylvánie - <http://www.votespa.com>

Rhode Island - <http://www.elections.state.ri.us>

Severní Karolína - <http://www.ncsbe.gov>

Tennessee - <https://sos.tn.gov>

Texas - <https://www.votetexas.gov>

Utah - <https://secure.utah.gov>

Vermont - <https://www.sec.state.vt.us>

Virginia - <https://www.elections.virginia.gov>

Washington - <https://wei.sos.wa.gov>

Wisconsin - <http://elections.wi.gov>

Wyoming - <http://soswy.state.wy.us>

Západní Virginia - <http://sos.wv.gov>

Literatura

Abramowitz, Alan. 2004. *Voice of the People: Elections and Voting in the United States*. New York: McGraw-Hill Companies, Inc.

Antunes, Rui. 2010. „Theoretical models of voting behaviour.“ *Exedra* (4). pp. 145-170. (online, pdf). Dostupné z: <<http://www.exedrajournal.com>>. (5. 11. 2017).

Berinsky, Adam J. 2005. „The Perverse Consequences of Electoral Reform in the United States.“ *American Politics Research* 33 (4). pp. 471-491. (online, pdf). Dostupné z: <<http://www.journals.sagepub.com>>. (11. 12. 2017).

Brennan Center for Justice. 2017. „Voting Laws Roundup 2017.“ *Brennan Center for Justice*. (online). Dostupné z: <<http://www.brennancenter.org>>. (25. 11. 2017).

Brians, Craig Leonard, Bernard, Grofman. 2001. „Election Day Registration's Effect on U.S. Voter Turnout.“ *Social Science Quarterly* 80 (1), pp. 170-183. (online, pdf). Dostupné z: <<http://www.socsci.uci.edu>>. (11. 12. 2017).

Carbó, Steven, Brenda, Wright. 2008. „The Promise and Practise of Election Day Registration.“ In: Benjamin E. Griffith. (ed). *America Votes!: A Guide to Modern Election Law and Voting Rights*. Chicago: ABA Publishing. Dostupné z: Google Books.

Carroll, Lauren. 2016. „Donald Trump wrongly says noncitizens can vote when there is same-day voter registration.“ *Politifact*. (online). Dostupné z: <<http://www.politifact.com>>. (12. 9. 2017).

Crocker, Royce. 2013. „The National Voter Registration Act of 1993: History, Implementation, and Effects.“ *Congressional Research Service*. (online, pdf). Dostupné z: <<https://www.fas.org>>. (11. 12. 2017).

de Vaus, David A. 2002. *Analyzing Social Science Data: 50 Key Problems in Data Analysis*. London: SAGE Publications Ltd. (online). Dostupné z: Google Books.

Dudley, Robert L., Alan R., Gitelson. 2002. *American Elections: The Rules Matter*. New York: Longman.

Durrett, Deanne. 2005. *Right to Vote*. New York: Facts On File, Inc.

Fessenden, Ford, John M., Broder. 2001. „OVERVIEW; Study of Disputed Florida Ballots Finds Justices Did Not Cast the Deciding Vote.“ *New York Times*. (online). Dostupné z: <<http://www.nytimes.com>>. (27. 3. 2017).

Flippen, Alan. 2014. „Black Turnout in 1964, and Beyond.“ *The New York Times*. (online). Dostupné z: <<https://www.nytimes.com>>. (18. 4. 2017).

G.A.B. Staff. 2013. *Final Report on the Impacts and Costs of Eliminating Election Day Registration in Wisconsin*. (online, pdf). Dostupné z: <<http://www.elections.wi.gov>>. (26. 10. 2017).

Gant, Michael M. 1991. *American electoral behavior: 1952-1988*. Itasca: Peacock.

Haas, Michael. 2015. „Voter Photo ID Requirement Not in Effect for April 2015 Spring Election.“ *Wisconsin Elections Commission*. (online). Dostupné z: <<http://www.elections.wi.gov>>. (16. 10. 2017).

Harder, Joshua, Jon A., Krosnick. 2008. „Why Do People Vote? A Psychological

Analysis of the Causes of Voter Turnout.“ *Journal of Social Issues* 64 (3), pp. 525-549. (online, pdf). Dostupné z: JSTOR. (28. 12. 2017).

Horwitz, Sari. 2016. „Nine states shorten deadline for voter registration.“ *The Washington Post*. (online). Dostupné z: <<https://www.washingtonpost.com>>. (14. 4. 2017).

Hoyer, Steny. 2012. „10 Years After the Help America Vote Act, Voters Face New Challenges.“ *The Huffington Post*. (online). Dostupné z: <<http://www.huffingtonpost.com>>. (9. 4. 2017).

Channel 3000. 2017. „Dane County Board proposes resolution to suspend Wisconsin voter ID law.“ *Channel 3000*. (online). Dostupné z: <<http://www.channel3000.com>>. (26. 10. 2017).

Jaeger, Alvin A. 2017. „North Dakota... The Only State Without Voter Registration.“ *Vote.ND.Gov*. (online, pdf). Dostupné z: <<https://vip.sos.nd.gov>>. (30. 9. 2017).

Kennedy, Liz, Lew, Daly, Brenda, Wright. 2016. „Automatic Voter Registration. Finding America's Missing Voters.“ *Demos*. (pdf, online). Dostupné z: <<http://www.demos.org>>.

Keyssar, Alexander. 2009. *The right to vote: the contested history of democracy in the United States*. New York: Basic Books.

Merica, Dan, Eric, Bradner, Theodore, Schleifer. 2017. „Trump pledges 'major investigation' into voter fraud.“ *BBC*. (online). Dostupné z: <<http://www.bbc.com>>. (30. 9. 2017).

Niemi, Richard G., Herbert F., Weisberg. 1984. *Controversies in voting behaviour*. Washington: Congressional Quarterly.

North Dakota Studies. „Governing North Dakota, 2015-2017.“ *North Dakota Studies*. (online). Dostupné z: <<http://www.ndstudies.gov>>. (11. 12. 2017).

OSCE. 2012. *Handbook For The Observation Of Voter Registration*. OSCE/ODIHR (online, pdf). Dostupné z: <<http://www.osce.org>>. (28. 12. 2017).

Patterson, Thomas E. 1999. *The American Democracy, Fourth Edition*. New York: McGraw-Hill Companies, Inc.

Rhodan, Maya. 2015. „The Voting Rights Act at 50: How the Law Came to Be.“ *TIME*. (online). Dostupné z: <<http://www.time.com>>. (19. 12. 2017).

Rosenstone, Steven J., Raymond, E. Wolfinger. 1978. „The Effect of Registration Laws on Voter Turnout.“ *The American Political Science Review* 72 (1). Dostupné z: JSTOR.

Rosenstone, Steven J., Raymond, E. Wolfinger. 1980. *Who votes?*. Yale: Yale University Press.

Rothman, Lily. 2016. „For National Voter Registration Day, Here's How Registering to Vote Became a Thing.“ *TIME*. (online). Dostupné z: <<http://www.time.com>>. (19. 12. 2017).

Saltman, Roy G. 2008. *The History and Politics of Voting Technology: In Quest of Integrity and Public Confidence*. New York: Palgrave Macmillan.

Shambon, Leonard M. 2004. „Implementing the Help America Vote Act.“ *Election Law Journal* 3 (3). pp. 424-443. (pdf, online). Dostupné z: <<http://www.law.osu.edu>>. (14. 4. 2017).

Shepard, Crystal. 2016. „US Voter Registration Is Highest in History, but What

About Turnout?“ *Truthout*. (online). Dostupné z: <<http://www.truth-out.org>>. (8. 1. 2017).

Stepheson, D. Grier. 2004. *The Right to Vote: Rights and Liberties Under the Law*. Santa Barbara: ABC-CLIO, Inc. Dostupné z: Google Books.

Taylor, Paul. 2013. „The Growing Electoral Clout of Blacks Is Driven by Turnout, Not Demographics.“ *Pew Social Trends*. (pdf, online). Dostupné z: <<http://www.pewsocialtrends.org>>. (18. 4. 2017).

Tokaji, Daniel P. 2008. „Voter Registration and Election Reform.“ *William & Mary Bill of Rights Journal* 17 (2). (pdf). Dostupné z:<<http://www.scholarship.law.wm.edu>>. (19. 12. 2017).

Wines, Michael. 2017. „Wisconsin Strict ID Law Discouraged Voters, Study Finds.“ *The New York Times*. (online). Dostupné z: <<https://www.nytimes.com>>. (19. 12. 2017).

Wishnia, Mark. 2016. „Voter Turnout in North Dakota Among Highest in US.“ *Cool 98.7 FM*. (online). Dostupné z: <<http://www.cool987fm.com>>. (30. 9. 2017).